

Tóm lược LỊCH SỬ PHONG TRÀO HĐVN và biến cố thời sự trong giai đoạn

- 1929 - Thiếu sinh VN đầu tiên được nhận vào một đơn vị HĐ (SDF) lập căn cứ tại trường trung học Albert Sarraut, Hà Nội (tr. Vũ Ngọc Tân). Trước đó, đã có một vài đơn vị HĐ Pháp thuộc các hệ thống Công Giáo (SDF – Scouts de France), Thế Tục (EDF – Eclaireurs de France) hoặc Tin Lành (EU – Eclaireurs Unionistes) xuất hiện tại Hà Nội và Saigon, nhưng chỉ thu nhận trẻ em Pháp và không hoạt động lâu bền.
- VN Quốc Dân Đảng khởi nghĩa thất bại. Phó Đảng trưởng Nguyễn Khắc Nhu (Đầu Xứ Nhu) bị thương, tự sát. Đảng trưởng Nguyễn Thái Học và nhiều cấp lãnh đạo bị bắt, sau đó bị kết án tử hình (13 người lên đoạn đầu đài ở Yên Bái, địa điểm nổi dậy chính yếu).
- 1930 - Tr. Trần Văn Khắc thành lập đơn vị HĐ gồm toàn người Việt với sự ủng hộ của ô. Nguyễn Lễ, Hội trưởng EDEP (Trường Thế Dục) ở Hà Nội. Tham dự lớp đầu có các ông Võ An Ninh, Nguyễn Xuân Chính, Tạ Văn Giục, v.v. Đơn vị gọi là Ban Đồng tử quân, lấy tên là Lê Lợi, khăn quàng nền xanh lá cây viền đỏ.
- Ô. Nguyễn Tất Thành (tức là Hồ Chí Minh từ 1941 – xin coi tiếp ở dưới), với tư cách ủy viên của Đông Phương Cục Đệ Tam Quốc Tế Cộng Sản (Komintern), triệu tập hội nghị bí mật ở Hongkong, thành lập Đông Dương CS Đảng.
- 1931 - Tr. Hoàng Đạo Thúy nhập cuộc, lập ấu đoàn (bầy) Lê Lợi. Nhiều tỉnh như Lạng Sơn, Nam Định, Hải phòng, hưởng ứng phong trào, tổ chức đơn vị VN theo mẫu Liên đoàn Lê Lợi. Tr. Trần Văn Thao lập đơn vị VN (Công giáo) trong hệ thống SDF.
- 1932 - Tr. Trần Văn Khắc trao Phong trào miền Bắc cho tr. Hoàng Đạo Thúy, xin chuyển vào Saigon, rồi cùng với các trưởng Lương Thái, Huỳnh Văn Diệp, Trần Coln, thành lập Hội HĐ Nam Kỳ. Hội Trưởng là ô. Trần Văn Khá.
- 1933 - Tr. Hoàng Đạo Thúy đổi danh xưng là Hướng Đạo Sinh (thay vì Đồng Tử Quân) và chọn áo sơ-mi màu củ nâu với quần cụt màu xanh biển làm đồng phục. Tổ chức và sinh hoạt theo mẫu EDF. Trong Lời Hứa dịch đúng văn bản của EDF không có bốn phạm tâm linh. Nhưng Lời Hứa và Luật HĐ công khai đặt lên hàng đầu bốn phạm Trung thành với Tổ quốc gây tác động mạnh mẽ vào lúc cuộc khởi nghĩa của VN Quốc Dân đảng còn dư âm vang dội. Ô. Nguyễn Lễ nhận là Hội trưởng HĐ Bắc Kỳ.
- Hội HĐ Nam Kỳ ấn hành tờ *Hướng Đạo*. Triều đình Mên (Cambodia) cử Giám đốc Học chính tiếp xúc với tr. Trần Văn Khắc để hỏi thể thức và lấy tài liệu tổ chức HĐ.
- 1934 - Một phái đoàn HĐ Nam Kỳ do tr. Trần Văn Khắc hướng dẫn, lên Nam-Vang (Phnom Penh) theo lời mời của nhà Vua, dự trại ra mắt HĐ Mên và chứng kiến lễ tuyên hứa của Thái tử Monireth. Vua Mên ngỏ ý tặng huân chương, tr. Trần Văn Khắc từ khước, xin nhường cho hai trưởng phụ tá.
- 1935 - Tr. Trần Văn Khắc thúc đẩy sự thành lập Hội HĐ Trung Kỳ với Hội trưởng là ô. Trần Bá Vị, các trưởng Võ Thành Minh, Trần Điền... Hội VN ba Kỳ đều ký danh với EDF. Họp Ban VN toàn cõi do tr. Trần Văn Khắc tổ chức ở sân vận động Dakao Saigon, có đủ các phái đoàn Nam, Trung, Bắc, thêm phái đoàn Mên từ Nam-Vang xuống, và một số đơn vị HĐ Pháp, Trung Hoa, ở Saigon.
- Tổng Hội HĐ Pháp đặc cử tr. André Lefèvre (EDF) qua Đông dương công cán. Lão Hải-ly (Old Beaver) lần lượt thăm HĐ Pháp và bản địa ở 5 xứ ; thảo luận việc hợp nhất tổ chức ; và triệu tập cấp lãnh đạo mỗi xứ tới Dalat dự khóa huấn luyện trưởng do Trưởng điều khiển, trước khi trở về Pháp phúc trình. Thành phần VN có đầy đủ các trưởng thuộc thế hệ sáng lập : Trần Văn Khắc, Huỳnh Văn Diệp, Võ Thành Minh, Trần Điền, Cung Giũ Nguyên, Hoàng Đạo Thúy, Trần Văn Tuyên, Phạm Văn Nam...
- 1936 - Tổng hội HĐ Pháp bổ nhiệm tr. Raymond Schlemmer (SDF, Khóa trưởng Ngành Tráng ở trại trường Le Breuil), cựu đề đốc hải quân (hưu trí), qua Đông Dương nối tiếp công cuộc vận động do Tr. Lefèvre đã đặt nền tảng. Kết quả là sự thành lập Liên hội HĐ Đông Dương (FIAS), chi nhánh thuộc địa của Tổng hội HĐ Pháp.

Chủ tịch Liên hội – Thủ ủy Thường trực (Permanent Delegate) của Tổng hội SF - là Tr. André Consigny (EDF) ; phụ tá là Tr. Serène (SDF). Mỗi xứ có 2 thành viên trung ương gồm 2 Tổng ủy viên, một của các đơn vị Pháp (EDF, SDF, EU), một của các đơn vị bản địa (VN, Mên, hay Lào - Laos). Thành viên chấp hành Bắc Kỳ là tr. Hoàng Đạo Thúy và tr. Bernard (EDF) ; Trung Kỳ là (tr. Võ Thành Minh và tr. Niedrist (EU) ; Nam Kỳ là tr. Trần Văn Khắc và tr. Huet (SDF). Tr. Schlemmer được cử làm Ủy viên Huấn Luyện (UV.HL) kiêm DCC Thiếu và Tráng của Liên hội. Ban Thường vụ đặt ở Huế, gồm các trưởng Schlemmer (Trưởng ban), Võ Thành Minh (Tổng thư ký) và Niedrist (Ủy viên). Tr. Võ Thành Minh mở cuộc thi tuyển, rồi chọn kiểu Bông Sen vẽ phông như bông Bách hợp (huệ) làm huy hiệu thống nhất của Liên hội. Cùng vào khoảng thời điểm này, tr. Võ Thành Minh tham khảo ý kiến Lễ Bộ Thượng Thư Triều đình Huế, xác định rằng các đơn vị VN theo nghi thức chào quốc kỳ màu vàng treo đồng hàng với cờ Pháp. Nhưng các đơn vị VN ba Kỳ thường dùng lá cờ HD (nền xanh với huy hiệu Bông Sen-Bách hợp và bảng châm ngôn Sắp Sẵn) trong lễ thượng kỳ mà thôi, trừ khi có sự hiện diện của nhà chức trách ở buổi lễ. Khi nhận trách vụ TTK.BTV Liên hội, tr. Võ Thành Minh «trao đước» cho tr. Tạ Quang Bửu điền thế làm Tổng ủy viên HD Trung Kỳ.

- Hội HD Bắc Kỳ ra tờ *Thăng Tiến* (do tr. Trần Văn Tuyên phụ trách). Liên hội ấn hành tờ *Le Chef* dành cho Trưởng (do tr. Võ Thành Minh phụ trách). , dùng Pháp ngữ để phổ biến chung cả bên hai xứ Mên, Lào.

- BP, Thủ lãnh HD Thế giới (từ 1922), quyết định Lời Hứa HD từ nay phải ghi bốn phần tâm linh lên hàng đầu. Tuy nhiên, tiêu chuẩn nguyên lý mới ấn định không có hiệu lực hồi tố : các thành viên Phong trào Thế giới trước 1936 không bắt buộc phải bỏ tước Lời Hứa (trường hợp EDF). Quyết định này Liên hội FIAS có thể không biết, vì không trực tiếp với HD Thế giới.

1938 - Khánh thành Trại Trường Bạch Mã, tạo dựng trên miếng đất Vua Bảo Đại tặng khi tiếp kiến tr. Schlemmer, và với khoản tiền Vua Mên đóng góp phụ thêm. Các khóa đầu gồm Thiếu I (tháng 7) và Thiếu II với Tráng I (tháng 8). Những trưởng cao cấp dự khóa huấn luyện 1936 ở Dalat đã theo một trong 3 khóa này và được trao Bằng Rừng (Wood Badge). Mỗi xứ chịu trách nhiệm tổ chức huấn luyện trưởng cấp Dự Bị (phía 3 Kỳ VN đặt thêm cấp Sơ Luyện trước), để gửi tiếp lên các khóa ở Trại Trường gồm 2 bậc : Bạch Mã (hoàn luyện, 10 ngày - khăn quàng nền xám, thêu hai đợt sóng màu xanh ở góc nhọn sau lưng) cho Trưởng và phụ tá đơn vị ; và Bằng Rừng (chuyên sâu, thêm 3 ngày - khăn quàng Gilwell nền xám hồng, với nút da 2 vòng đan và giày đeo 2 mẫu gỗ) cho liên đoàn trưởng, ủy viên cùng trưởng huấn luyện.

1939 - Tr. Tạ Quang Bửu và tr. Vũ Ngọc Tân dự họp bạn Tráng thế giới kỳ II ở Scotland dịp hè. Sau đó tr. Tạ Quang Bửu nhập trại Gilwell dự hai khóa Thiếu và Tráng. Đồng thời Nữ trưởng Chauvet (SDF) dự khóa Ấu để về làm Khóa trưởng Ấu (Akéla Leader) cho Liên hội FIAS.

- Pháp thua trận (đầu cuộc chiến Thế Giới II), bị Đức Quốc xã chiếm đóng. Chức quyền cai trị Đông dương theo chính phủ Vichy của Thống chế Pétain đã ký hàng ước với Hitler. Tổng hội HD Pháp duy trì hoạt động dưới thẩm quyền chế độ Pétain, nên mặc nhiên (cùng với chi nhánh FIAS) không còn tư cách thành viên Tổ chức HD Thế Giới, trụ sở ở Luân-đôn (Anh quốc). BP đã qua hưu dưỡng ở Nam Phi trước khi chiến tranh xảy ra (rồi mất ở đó năm 1944). Những HD Pháp không chấp nhận đầu hàng vượt biển qua Anh quốc theo De Gaulle, hoặc gia nhập các lực lượng kháng chiến bí mật ở trong nước.

- Ô.Nguyễn Tất Thành dời lệnh ở Moscow từ 1936, được Staline cử trở về Á châu để khai thác tình trạng chiến tranh thuận lợi cho cách mệnh.

1940 - Họp Bạn Rừng Sắt (Bắc Ninh) kỷ niệm 10 năm HD Bắc Kỳ.

- Quân đội Nhật bỏ rơi để Pháp tiêu diệt lực lượng Phục Quốc Quân (lãnh tụ Trần Trung Lập) tấn công mở đường vào Lạng sơn, khi Toàn quyền Đông Dương chịu nhận cho họ đóng quân trên lãnh thổ, kiểm soát đường xe lửa Hà nội – Vân Nam, và nối liền tuyến tiếp tế cho đạo quân xâm lăng đã chiếm Phi Luật Tân, chuẩn bị tấn công Singapour, Mã Lai, Nam Dương, . . . Ô. Nguyễn Tất Thành thừa cơ, chiêu dụ đám tàn quân Phục Quốc (sắc tộc) của Chu Văn Tấn, bắt đầu lập khu chiến ở Thái Nguyên. Hệ thống tuyên truyền cộng sản, theo đúng kế sách Komintern, dùng chiêu bài « tranh đấu dành độc lập », « đoàn kết chống đế quốc » làm đòn bẩy để vận động.

1941 - Họp Bạn Đông Dương ở Quảng Tế, Huế (5 xứ : Bắc, Trung, Nam, Mên, Lào) ; Vua Bảo Đại chủ tọa lễ khai mạc.

- Tr. Hoàng Đạo Thúy bí mật hẹn tr. Tạ Quang Bửu tới gặp ở động Hoa Lư (Ninh Bình), đồng thỏa thuận hợp tác với tổ chức biết là cộng sản. Ô. Nguyễn Hữu Đang, TTK hội Truyền Bá Quốc Ngữ (một hệ thống tuyển lựa kết nạp của đảng CS), gia nhập Tráng đoàn Lam Sơn.

1942 - Tr. Tạ Quang Bửu được cử làm UV.HL Liên Hội kiêm DCC Thiếu và Tráng thay tr. Schlemmer về Pháp hưu dưỡng. Tr. Tạ Quang Bửu trao trách vụ Tổng ủy viên HĐ Trung Kỳ cho tr. Phan Như Ngân. Tr. Trần Văn Khắc lâm trọng bệnh cáo lui, trao đốc cho tr. Huỳnh Văn Diệp làm TUV ở Nam Kỳ. Họp bạn Tráng ở Trường yên (Ninh Bình).

- Toàn quyền Đông Dương (Đô đốc Decoux) cử Thiếu tá Ducoroy phát động rầm rộ phong trào thanh niên thể dục thể thao, rập theo tổ chức sinh hoạt thanh thiếu niên của chế độ Pétain bên Pháp, mong ngăn chặn và dành ảnh hưởng với trào lưu tranh đấu cho nền độc lập tự chủ trong giới trẻ 5 xứ. Tr. Serène và Tr. Cung Giũ Nguyên chủ trương tập san Sổ Tay của Giới Trẻ (Carnets de la Jeunesse) bằng Pháp ngữ.

- Ô. Nguyễn Tất Thành, dùng giấy tờ giả với tên Hồ Chí Minh, bị quân biên phòng Tưởng Giới Thạch bắt ở địa phận Quảng Tây và giam giữ vì tình nghi muốn liên lạc với lực lượng cộng sản của Mao Trạch Đông.

1944 – Khóa huấn luyện chót ở Trại Trường Bạch Mã do tr. Cung Giũ Nguyên đảm nhiệm, thay thế tr. Tạ Quang Bửu đã thác bận việc riêng. Họp bạn Tráng chia 2 nơi vì giao thông khó khăn : Qua Châu (Thanh Hóa) và Mỹ Khê (Nha Trang) nhưng cùng theo một chương trình duy nhất.

- Ô. Hồ Chí Minh (Nguyễn Tất Thành) được tổ chức VN Cách Mệnh Đồng Minh (VNCMĐM - do các ông Hồ Học Lãm và Nguyễn Hải Thần sáng lập ở Nam Kinh năm 1936) can thiệp xin phóng thích cùng với ô. Nguyễn Tường Tam (giam chung một chỗ), để tham dự Hội nghị Liễu châu do Tướng Trương Phát Khuê, tư lệnh Quảng Tây, triệu tập. Hội nghị thỏa thuận hiệp nhất các lực lượng cách mệnh VN chống Pháp và Nhật dưới danh hiệu VNCMĐM ; chủ tịch là Nguyễn Hải Thần, phó chủ tịch là Hồ Chí Minh. Ô. Hồ Chí Minh tình nguyện về nước đặt hệ thống tình báo theo dõi hoạt động quân sự Nhật và cấp cứu phi công Mỹ máy bay bị bắn rớt. Do đó, cơ quan Office of Strategic Services (OSS – tình báo Hoa Kỳ) cấp một điện đài (radio) ; tướng Trương Phát Khuê cho tiền và ít vũ khí. Hồ Chí Minh vẫn liên lạc với hệ thống CS trong nước, trở về chiến khu ở Thái nguyên, dấu nhem sứ mệnh đã nhận nhân danh VNCMĐM. Tiếp tục xây dựng lực lượng lấy danh hiệu là Mặt Trận VN Độc Lập Đồng Minh, viết tắt là MTVM hay VM (đọc là Vẹm). Mặt Trận gồm 3 đảng : CS, Dân Chủ, Xã Hội ; nhưng hai đảng sau chỉ là hình nộm, cấp lãnh đạo (Dương Đức Hiền, Nguyễn Xiển) do đảng CS chỉ định.

1945 - Ngày 09 tháng 3 dl. Nhật đảo chính, bắt giữ hết quân đội và cấp cai trị Pháp ở Đông dương, trao quyền lại cho các Quốc vương VN, Mên, Lào. Vua Bảo Đại tuyên bố độc lập thống nhất, bổ nhiệm ô. Trần Trọng Kim làm Thủ tướng, ô. Phan Kế Toại làm Khâm sai miền Bắc, ô. Nguyễn Văn Sâm làm Khâm sai miền Nam.

- Ô. Phan Anh, Bộ trưởng Thanh niên, gửi thư yêu cầu HĐ miền Trung tham gia tổ chức Thanh Thiếu niên Tiên phong của Bộ. Tr. Phan Như Ngân, Tổng ủy viên, phúc đáp rằng qui chế HĐ không cho phép làm như vậy. Để tránh va chạm, Trưởng TUV cho lệnh giải tán các đơn vị thuộc quyền.

- Các trưởng Trần Văn Tuyên, Phan Xuân Thiệu, Mai Liệu, hợp tác với ô. Nguyễn Tường Bách, tổ chức Quốc Gia Thanh Niên Đoàn, mở lớp huấn luyện ở Hà Nội.

- Nhật bản đầu hàng sau hai trái bom nguyên tử tàn phá Quảng Đảo (Hiroshima) và Trường Kỳ Nagasaki). Ngày 19 tháng 8 dl, lợi dụng khoảng trống chính quyền vì chính phủ Trần Trọng Kim đã từ nhiệm, với sự hỗ trợ của ô. Trần Văn Lai, Thị trưởng Hà nội, một nhóm VM (gồm tr. Nguyễn Hữu Đang) tổ chức biểu tình trước Nhà Hát Lớn. Họ trưng cờ đỏ sao vàng cùng các biểu ngữ đã chuẩn bị sẵn, dẫn đoàn biểu tình tới chiếm dinh Khâm sai (Phủ Thống sứ cũ). VM thành công cướp chính quyền không mấy khó khăn khi ô. Nguyễn Xuân Chữ, chủ tịch Ban Giám đốc Chính trị (mới lập để thay thế Khâm sai Phan Kế Toại từ chức), từ khước sự can thiệp của quân đội Nhật để «giữ trật tự» và ra lệnh cho Bảo An Binh canh gác dinh Khâm sai đừng kháng cự. Dân HĐ thấy nhiều trưởng cao cấp và tráng sinh (nhất là của Lam Sơn), như ôô. Hoàng Đạo Thúy, Tạ Quang Bửu, Nguyễn Hữu Đang, Trần Duy Hưng, Tôn Thất Tùng, v.v. đồng thời lộ diện là thành viên MTVM. Tr. Hoàng Đạo Thúy đích thân tiếp xúc với các trưởng và tráng sinh khác để chiêu dụ tham gia các đoàn thể Cứu Quốc, tổ chức quần chúng của VM. Ô. Hồ Chí Minh lúc đó qua Côn Minh (Vân Nam) mong gặp ô. Sainteny, đặc ủy của De Gaulle, nhưng ông Sainteny đã về Pháp nhận lệnh. Cuối tháng 8 dl. Ô. Hồ Chí Minh mới có mặt ở Hà Nội, ra mắt dân chúng đọc «tuyên ngôn độc lập» ngày 02.9 ở quảng trường nay gọi là Ba Đình (tr. Nguyễn Hữu Đang là Trưởng ban tổ chức). Ủy ban Nhân dân ở các địa phương tùy tiện bắt giam, thủ tiêu nhiều người, có khi vì tư thù, hiềm khích cá nhân. Một số quan lại, thân hào, nhân sĩ, hương chức, bị kết tội phản động, hay Việt

gian tay sai của Pháp của Nhật, rồi bị sát hại, như ô.Phạm Quỳnh, ô.Ngô Đình Khôi và con trai, ô.Bùi Quang Chiêu, ô.Dương Văn Giáo, ô.Hồ Văn Ngà, v.v..

- Hết năm, tr. Hoàng Đạo Thúy (cùng tr. Tạ Quang Bửu phụ tá ô. Võ Nguyên Giáp ở Bộ Quốc phòng) - mới có quyết định do Chủ tịch Hồ Chí Minh ký, bổ nhiệm làm Giám đốc trường võ bị Trần quốc Tuấn sẽ thiết lập ở Sơn Tây - tổ chức trại Tân Trào (tên địa điểm họp đại hội VM tháng 07 dl. phát động cướp chính quyền, có tr. Hoàng Đạo Thúy tham dự) ở Đại học xá Hà Nội chào mừng «cách mạng thắng lợi». Ô.Hồ Chí Minh nhận lời mời đến trại, được tr. Trần Duy Hưng, Thị Trưởng Hà Nội từ ngày 19.8, tiếp đón trong đồng phục HĐ và hướng dẫn thăm viếng toàn khu.

1946 - Tháng 3 dl. tr. Hoàng Đạo Thúy triệu tập đại hội đồng hiệp nhất HĐ 3 Kỳ tại trụ sở phố Hàng Trống. Chiến tranh chống Pháp (binh đoàn Leclerc do Tướng De Gaulle ủy nhiệm qua hồi phục nền đô hộ ở Đông Dương) đã khởi sự ở miền Nam, các đơn vị tán lặc, chỉ có vài sinh viên ở Đại học Hà Nội như ô. Lưu Hữu Phước, tráng sinh Lam Sơn, làm đại diện không có thụ ủy. Các đơn vị miền Trung ngưng sinh hoạt theo lệnh tr. Phan Như Ngân, hầu hết không được tin, trừ vài người có mặt ở Hà Nội như tr. Bạch Văn Quế, tr. Vĩnh Bang... Vào phút chót, tr. Võ Thành Minh, TTK Liên hội, từ Vinh ra kịp. Tr. Hoàng Đạo Thúy tới khai mạc đại hội trong bộ quân phục VM. Buổi chiều hôm đó, Trưởng thạc bậ không tới, vì đã ngâm cật cử một tráng sinh Lam Sơn, ô.Lê Trác, đứng ra cổ xúy lập «Hội HĐ Cứu Quốc» tức là gia nhập MTVM ! Đại hội liền phân ra hai khối, tranh cãi gay go và quyết liệt, đôi lúc hỗn loạn. Tr. Võ Thành Minh nhiều lần can thiệp, phân tách và giải thích cặn kẽ những luận cứ mâu thuẫn, nghịch lý với nền tảng HĐ, rồi được trao nhiệm vụ làm chủ tọa để giữ cuộc thảo luận trong tình huynh đệ và kỷ luật HĐ. Nhờ những giọt lệ của tr. Phạm Biểu Tâm, tráng sinh Lam Sơn, rơi trên diễn đàn khiến đại hội cảm xúc mãnh liệt, tr. Võ Thành Minh thuyết phục được đa số chấp thuận danh hiệu thích hợp : «Hội HĐ Việt Nam», không có cái đuôi «cứu quốc». Huy hiệu Liên hội FIAS cũng được đại hội duy trì. Ô.Nguyễn Lễ vẫn là Hội trưởng.

- Tuy nhiên, Tr. Hoàng Đạo Thúy thu xếp «trao đước» cho một tráng sinh Lam Sơn là Hoàng Văn Quý (trùng tên với nhạc sĩ HĐ Hoàng Quý) làm Tổng ủy viên toàn quốc, với các Ủy viên cùng thuộc hàng ngũ MTVM cả như tr. Tạ Quang Bửu, tr. Trần Duy Hưng, tr. Ngô Bích San. Tr. Hoàng Văn Quý, TUV, cùng một phụ tá (phỏng đoán là tr. Trần Duy Hưng) yết kiến chủ tịch Hồ Chí Minh, đệ trình bản Điều Lệ Hội HĐVN. Ô.Hồ Chí Minh nhận làm Hội trưởng Danh dự ; duyệt ký và cho công bố nghị định chấp thuận sự thành lập Hội HĐVN. Nhưng lúc ấy, các HĐS miền Nam và miền Trung cùng phần lớn đoàn sinh miền Bắc đã bị cưỡng bách đứng vào tổ chức thiếu nhi của MTVM ở nơi cư ngụ. Một số không nhỏ trưởng và tráng sinh như các ông Trần Văn Tuyên, P.X.Thiện, Mai Liệu, v.v. đã tạm biệt phong trào HĐ để tham gia trào lưu tranh đấu dành độc lập ở tuyến đối nghịch với cộng sản ; nên trong thực tế, Hội HĐVN tân lập chưa có thực thể sinh hoạt như một tổ chức HĐ.

- Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Thỏa ước Hạ long, nhận cho quân đội Pháp đổ bộ vào miền Bắc thay thế quân đội Trung quốc (Tướng Giới Thạch) giải giới quân Nhật. Với sự hợp tác của Pháp, ông và đảng CS thẳng tay đàn áp các thành phần ái quốc không CS ở Bắc Việt, sát hại từ cấp lãnh đạo như Trương Tử Anh (Đại Việt), Lý Đông A (Duy Dân), Phan Xuân Thiện (VNQĐĐ), đến kẻ chỉ tình nghi là đảng viên quốc gia vì không theo VM. Chính sách tận diệt đối lập chính trị và lãnh đạo tôn giáo, kể cả những vị chấp nhận hợp tác để kháng chiến như ô.Tạ Thu Thâu và nhóm CS Đệ Tứ Quốc Tế, ô.Huỳnh Phú Sổ (Phật giáo Hòa Hảo), ô.Trần Quang Vinh (Cao Đài), v.v. cũng được triệt để thi hành ở Trung và Nam Việt. Tr. Trần Văn Tuyên (thành viên Chính phủ Liên Hiệp Hồ Chí Minh, phụ tá Bộ trưởng Ngoại giao) chạy thoát sang Hongkong. Tr.Mai Liệu ẩn náu trong vùng Phát Diệm, gọi là khu tự trị, bảo vệ bởi đoàn thanh niên Công giáo võ trang do LM.Hoàng Quỳnh chỉ huy.

- Ngày 19 tháng 12 dl. chiến sự bùng nổ từ Hà Nội đặt toàn cõi vào cuộc chiến sau mệnh danh là VN-1 (1946-54). Bộ Tổng ủy viên cũng như các trưởng Hoàng Đạo Thúy, Tôn Thất Tùng, Lưu Hữu Phước, v.v. đều theo Hồ Chí Minh lên mật khu Việt Bắc và kẻ trước người sau, đã chính thức trở nên đảng viên Cộng sản.

----o----

1947 - Tr. Trần Văn Tuyên cùng các nhân sĩ lưu vong góp phần tích cực cho sự thành tựu của Giải pháp Bảo Đại. Pháp thừa nhận Quốc gia Việt Nam (State of Viet Nam) «độc lập trong Liên Hiệp Pháp», với Quốc trưởng Bảo Đại. Quốc kỳ hình chữ nhật, nền vàng, có 3 sọc đỏ tượng trưng ba miền. Quốc ca lấy nhạc bản Tiếng gọi Sinh viên (của Tổng hội Sinh viên Hà Nội, 1944, do Lưu Hữu Phước sáng tác), sửa lời thành Tiếng gọi Công dân.

- Các trưởng Trần Văn Quế, Nguyễn Văn Diểu, tái lập HĐ ở Saigon. Tr. Trần Văn Quế lộ hành vi hoạt động VM, bị Pháp bắt giữ rồi tra tấn đến chết. Sinh hoạt HĐ ở Saigon lại bị gián đoạn.
- Tr. Trần Văn Khắc sang Pháp chữa bệnh.
- 1948 - Sau khi thắng Tưởng Giới Thạch và lập chính thể cộng sản Trung quốc, Mao Trạch Đông liền tăng cường sự trang bị và tiếp tay với bộ đội VM. Tướng Trần Canh, một trong 5 vị chỉ huy quân sự Trung cộng hàng đầu, được đặc cử làm Tư lệnh lực lượng chiến đấu và cố vấn cho Hồ Chí Minh.
- 1949 - Tr. Hoàng Đạo Thúy tháp tùng Hồ Chí Minh thị sát mặt trận biên giới Hoa-Việt sau chiến thắng tiêu diệt quân đoàn Lepage, được Hồ Chí Minh giới thiệu với tướng Trần Canh, hiện diện trong chiến dịch (có tài liệu cho thấy là chỉ huy trưởng – coi Thế Kỷ 21, số tháng 10, 2001).
- Chính phủ đầu tiên của Quốc gia Việt Nam (Thủ tướng Nguyễn Văn Xuân) có tr. Trần Văn Tuyên là Bộ trưởng Thông Tin.
- Tr. Trần Văn Khắc lành bệnh, từ Pháp trở về, định cư ở Dalat.
- 1950 - Cuộc vận động tái lập HĐVN khởi sự ở miền Bắc từ 1949, bước vào giai đoạn thành lập đơn vị. Tr. Trần Văn Thao, Trưởng Ban Vận động, thu hồi trụ sở Hội ở phố Hàng Trống, và được vị Thủ hiến Bắc Việt trợ cấp 10.000 đồng để xây Phòng chiếu bóng Lửa Hồng dành cho trẻ em. Sau thời gian đầu sống ềo ọọt, do sáng kiến của Tr. Trần Trung Du, quản lý thứ 3 (kế tiếp Tr. Trần Văn Thao và Tr. Lê Trường Thọ), rạp Lửa Hồng thu hút đông đảo khán giả tí hon, trở nên nguồn tài trợ dồi dào cho quỹ Hội.
- Tr. Vũ Trọng Hoàn, cựu Châu trưởng Sơn Nam, nhận chức Tổng ủy viên miền Bắc khi Tr. Phạm Văn Nam từ khước lời thỉnh mời của Tr. Trần Văn Thao. Tái lập Châu Thăng Long (Tr. Nguyễn Văn Tư, Châu trưởng) gồm 4 Đạo ở Hà Nội : Vĩnh Thuận (Tr. Đoàn Văn Thiệp, Đạo trưởng) ; Kiếm Hồ (Tr. Lê Trường Thọ, Đạo trưởng) ; Đồng Nhân (Tr. Trần Trung Du, Đạo trưởng) ; và Thọ Xương (Tr. Nguyễn Tấn Hớn, Đạo trưởng). Mở khóa huấn luyện Trưởng (Sơ luyện rồi Dự bị Thiếu và Ấu). Tr. Vũ Văn Hoan làm TUV miền Bắc, thay thế Tr. Vũ Trọng Hoàn rút lui để nhận chức Giám đốc Thanh Niên Bắc Việt.
- Đại hội đủ mặt phái đoàn 3 Miền : miền Nam do Tr. Nguyễn Chử và Huỳnh Minh Quang ; miền Trung do Tr. Tôn Thất Dương Vân và Tôn Thất Đông ; miền Bắc do Tr. Vũ Văn Hoan và Trần Văn Thao. Tr. Trần Điền đang phụ tá Tổng trấn Phan Văn Giáo có ra thăm, nhưng không tiện dự hội nghị. Đại hội quyết định phục hoạt Hội HĐVN, duy trì bản Điều lệ 1946 và huy hiệu cũ. Tr. Vũ Văn Hoan đắc cử TUV toàn quốc. Ô. Trần Văn Thân, Kỹ Sư, do Tr. Nghiêm Văn Thạch giới thiệu, nhận chức Hội trưởng HĐVN.
- 1951 - Tr. Trần Văn Thao chuyển vào Nam, giúp Nha Cảnh sát Đô Thành Saigon tổ chức đoàn HĐ dành riêng cho con em gia đình Cảnh sát. Đoàn này không gia nhập Hội HĐVN, nhưng sau 1955 được Châu Gia định cho phép các chỉ huy đơn vị dự khóa huấn luyện trưởng, và mời tham gia vài trại Hạp Bạn Châu. Từ giữa thập niên 60, HĐ Cảnh sát không thấy xuất hiện nữa.
- 1952 - Tr. Mai Liệu từ Phát Diệm hồi cư về Hà Nội.
- 1953 - Hội nghị Trưởng 3 Miền ở Dalat do Tr. Trần Điền tổ chức và điều khiển dưới hình thức một trại tu nghiệp mùa hè, tạm thay thế Trại Trường Bạch Mã chưa mở được. Hội thảo ở trại về Hòa Bình nhân tin sắp có hội nghị về VN. Tr. Trần Điền lên Dalat trước một tháng, lập một đơn vị Kha (thiếu sinh lớn) thử nghiệm hoạt động Raiders (HĐ thám kích) do tr. Michel Menu (EDF) đang đề xướng ở Pháp. Theo đơn xin của tr. Tôn Thất Dương Vân, nhà cầm quyền địa phương chấp nhận dành cho HĐVN quyền sử dụng khu đồi bên hồ Than Thở từng tổ chức khóa huấn luyện 1936 và cuộc họp mặt 1953 này.
- Khóa Dự Bị Tráng I ở Hà nội, do tr. Mai Liệu phụ trách.
- Dịp lễ Giáng sinh, Hạp Bạn Bắc Việt ở sân vận động của Hội SEPTO (hội EDEP cũ) tiếp đón các trưởng dự đại hội đồng thường lệ. Bất chấp trở ngại vì chiến sự tăng cường ác liệt, Tr. Đinh Xuân Phúc đưa cả đơn vị (bầy) từ Phát Diệm về Hà Nội hạp bạn. Tr. Tôn Thất Dương Vân đắc cử TUV, rời văn phòng Bộ TUV về Huế và mời Ô. Lâm Toại làm Hội trưởng. Tr. Trần Điền là Ủy viên Huấn luyện (UV.HL).
- 1954 - Sau khi Pháp thua trận Điện Biên Phủ, Hiệp định Geneva (Switzerland) chia cắt đất nước thành hai miền. Ô. Ngô Đình Diệm nhận chức Thủ tướng, tổ chức cuộc di cư dân chúng ở địa khu trên vĩ tuyến 16 (sẽ thuộc quyền chính thể Hồ Chí Minh) lựa chọn vào Nam.
- TUV. Tôn Thất Dương Vân bác bỏ đề nghị của tr. Mai Liệu xin di tản tài sản của Hội ở Hà Nội (có lẽ định lưu nguyên trạng trụ sở phố Hàng Trống chờ tr. Hoàng Đạo Thúy trở về tiếp nhận !). Tuy nhiên, ô. Nguyễn Bá Thảo (Thủ quỹ) trước khi di cư, tự động chia cho tr. Lê Bằng, Châu trưởng Thăng long (ở lại Hà nội), số tiền

30.000 đồng rồi mang theo số quỹ Hội (còn khoảng 80.000 đồng) vào Saigon. Sau khi quyết định địa chỉ Hội nay đặt ở Huế, tr. Tôn Thất Dương Vân lấy toàn bộ khoản quỹ này, mượn thêm nơi các trưởng ở Thừa Thiên (tr. Đoàn Mộng Ngô là một chủ nợ) ứng ra, để xây văn phòng mới, gồm luôn rạp Lửa Hồng II tính thay thế LH.1 gây quỹ trung ương. Kế hoạch hoàn toàn thất bại. Rạp LH.II không bao giờ thành hình ; rút cuộc, cơ sở giao cho Đạo Thừa Thiên tùy nghi xử dụng để thỉnh thoảng hội họp. Số nợ dây dưa, các trưởng ứng tiền nhiều lần nhắc nhở mỗi kỳ đại hội đồng ; mãi qua giữa thập niên 60 mới trang trải xong.

- Trưởng và đoàn sinh ở lại miền Bắc được lệnh sáp nhập đoàn thanh thiếu nhi duy nhất của chế độ. Tuy nhiên danh hiệu HĐ còn được duy trì ở vài hoạt động hình thức cho tới 1956 để lừa gạt dư luận miền Nam và Thế giới Tự do. 3 trưởng HĐ có thành tích «nằm vùng» trong địa khu Pháp chiếm đóng (Vũ Văn Hoan, Lê Bằng, Lê Ngọc Trụ) là thành viên phái đoàn thanh thiếu niên VN Dân Chủ Cộng Hòa (VNDCCH - chính thể miền Bắc do Hồ Chí Minh làm chủ tịch) dự đại hội Phong trào Hòa Bình ở Moscow dưới quyền chủ tọa của Staline. Tr. Hoàng Đạo Thúy và tr. Tạ Quang Bửu vẫn làm việc ở Bộ Quốc phòng ; tr. Trần Duy Hưng tái nhiệm Thị trưởng Hà Nội ; không vị nào đả động gì tới sự tồn vong của HĐ.

1955 - Tr. Tôn Thất Dương Vân bổ nhiệm tr. Phan Kim Phụng làm Châu trưởng Gia định thay thế tr. Nguyễn Chử ra Huế làm việc. Tr. Huỳnh Văn Nhu, Tổng Giám đốc Thanh Niên, yêu cầu giải tán Đạo Nhà Bè do các phần tử thuộc Phong trào Hòa bình của Ls.Nguyễn Hữu Thọ (sẽ là Chủ tịch MTGPMN) lập ra. Ít lâu sau, một số HĐ Nhà Bè cũ gia nhập Đạo Đông Thành do tr.Trần Văn Đức chủ trì. Tr.Trần Hữu Khuê vừa ra tù ngoài Quảng trị về tội hoạt động cộng sản, lánh về Saigon, được tr. Phan Kim Phụng giao coi Đạo Cửu Long, thay thế tr. Abdul Chek (gốc Ấn độ, có Pháp tịch) cũng lộ diện là theo cộng sản thời điểm này, phải bỏ trốn lên Nam-Vang.

- Nhóm Bình Xuyên (Bảy Viễn) bị dẹp sòng bạc và nhà chứa, mưu đảo chính, tấn công đốt phá mấy nơi ở Saigon. Thủ tướng Ngô Đình Diệm được sự hợp tác của lực lượng Trịnh Minh Thế (Cao Đài), ổn định tình thế, mở chiến dịch Rừng Sắt truy lùng tàn quân Bình Xuyên. Hội đồng Cách Mệnh tổ chức trưng cầu dân ý trút phước Quốc trưởng Bảo Đại, bầu quốc hội lập hiến. Ban hành Hiến Pháp Việt Nam Cộng Hòa (VNCH). Ô.Ngô Đình Diệm đắc cử tổng thống ; ô.Nguyễn Ngọc Thơ đứng chung liên danh, là phó tổng thống.

- Mao Trạch Đông cử 2 ủy viên qua chỉ đạo Hồ Chí Minh và đảng CSVN “cải cách ruộng đất”. Hồ Chí Minh lánh mặt, lên làm chủ tịch đảng, để Trường Chinh, Tổng bí thư, phát động đợt 1 “đấu tố” phân định thành phần giai cấp, gây hàng chục ngàn nạn nhân thiệt mạng và bị hành hạ oan ức. Theo đúng kế sách Mao, Hồ Chí Minh tái xuất, giả tảng hạ công tác Trường Chinh (xuống làm chủ tịch quốc hội) để xoa dịu công phần, cổ võ đợt 2 “sửa sai”. Chiến dịch “trăm hoa đua nở” giúp đảng phát hiện một số phần tử trí thức tưởng có thể thẳng thắn góp ý phê bình xây dựng. Tiêu biểu là vụ “Nhân Văn giai phẩm” khiến nhiều nhà trí thức và văn nghệ sĩ sĩ bị cầm tù, biệt giam hàng chục năm, bỏ ngoài lề xã hội không có khẩu phần : Nguyễn Hữu Đang, Nguyễn Mạnh Tường, Trần Dân, Phùng Quán, Văn Cao, v.v. Ô. Phan Khôi bị cô lập, chết không minh bạch ở Hà nội.

1956 - Tr. Trần Văn Lược, cựu Bảy trưởng, có tr. Vũ Thanh Thông phụ tá, lập Đạo Tân Bình và nhờ sự yểm trợ của tr. Trần Văn Thao ở Tổng Nha Thanh Niên, tạo lập đạo quán ở sân quần vợt 75 Phan đình Phùng. Tr. Nghiêm Văn Thạch lập LD Vạn kiếp và LD Đổng Đa, lấy căn cứ là Vườn Tao Đàn, mở đầu sự chiếm hữu địa điểm này ngày chủ nhật bởi nhiều đơn vị HĐ theo đà sinh khí mới mà phát triển thêm ở Saigon. Tr. Phan Kim Phụng yêu cầu tr. Nghiêm Văn Thạch tiếp nhận 2 LD di cư từ Phát diệm tá túc ở khu vực Bình Xuyên cũ gần cầu chữ Y. Kết quả là sự tái lập Đạo Hoa Lư (nguyên ở Ninh Bình, Bắc Việt). Châu Gia định khởi thủy có 2 đạo Cửu Long và Bến Nghé, lần lượt tăng thêm Tân Bình, Hoa Lư, rồi Đông Thành.

- Trại Dự Bị Tráng ở Bảo Lộc để kiến tạo, mở tiếp Trại Trường Hồ Nguyên (chỉ cấp Bạch Mã, vì chưa có DCC thụ ủy để cấp Bằng Rừng) đồng thời cho 3 Ngành Ấu – Thiếu – Tráng. Tr. M.Liệu là Trại trưởng ; tr. Ngô Đình Bảo là quản lý. Tr. Cung Giũ Nguyên chính thức trở lại sinh hoạt, là thành viên Ban Huấn luyện Hồ Nguyên. Trách vụ UV.HL do tr.T.T.Dương Vân, TUV, kiêm nhiệm. Tr. Tôn Thất Dương Vân thuyên chuyển vào Nam, rời địa chỉ Hội về Saigon, tái thỉnh ô.Trần Văn Thân làm Hội trưởng.

- HDVN xin gia nhập Tổ chức HĐ Hoàn Vũ (WOSM – World Organization of the Scout Movement). Ủy viên Á châu Thái Bình Dương (AC.TBD), tr. Padolina, được cử sang Saigon tiếp xúc và chỉ dẫn. Theo nhận định của Văn Phòng HĐ Hoàn Vũ (Geneva), HDVN điều chỉnh 2 tiêu chuẩn căn bản còn thiếu sót trong hồ sơ : (1) ghi thêm rành mạch «bổn phận tâm linh» vào Lời Hứa thứ nhất ; (2) vẽ lại huy hiệu «Bông Sen» cho phù hợp thêm với nét vẽ Bông Bách Hợp (huệ), biểu hiệu chung do BP ấn định.

- Tr. Nghiêm Văn Thạch vận động Đài Saigon dành cho HĐVN một kỳ 15 phút phát thanh hàng tuần. Bộ TUV ủy nhiệm luôn tr. Nghiêm Văn Thạch phụ trách.

- Trong phiên họp kín của đại hội khối CS ở Moscow, Kruschev đọc báo cáo về tệ “sùng bái cá nhân” khiến Staline phạm nhiều tội ác. Đây chính là một thừa nhận nửa vời về sự tàn bạo phi nhân của mô hình chế độ Mác-xít kiểu Lénine – Staline. Đảng CSVN quyết định dấu nhẹm không phổ biến báo cáo này cũng như không áp dụng những cải sửa Kruschev thi hành ở Liên Xô.

1957 - HĐVN được thừa nhận là thành viên HĐ Hoàn Vũ.

- Tr. Mai Liệu và tr. Cung Giũ Nguyên qua dự khóa quốc tế Trưởng Huấn Luyện ở Gilwell.

- Đại hội đồng thảo luận đề nghị do tr. Trần Bạch Bích (bà M.Liệu) trình bày : Hội cải đổi thành Tổng hội hay Liên hội, với một Chi hội dành cho Nam và một cho Nữ phái, theo hệ thống đoàn ngũ riêng nam nữ của Phong trào Hoàn Vũ. Thái độ không tán thành của các trưởng Tôn Thất Dương Vân, Cung Giũ Nguyên, khiến khi biểu quyết, đa số ĐHD bác bỏ đề nghị.

- Bộ Xã hội nhờ tr. Nghiêm Văn Thạch điều khiển Trại hè Xã Hội ở Vũng Tàu dành cho cô nhi và trẻ em nghèo. Một nhóm thiếu sinh thuộc Châu Gia định tự nguyện, được tuyển chọn để giúp đoàn ngũ và làm cột trụ hoạt náo. Thành quả tốt khiến Bộ Xã hội tin tưởng, về sau mỗi năm có trại đều nhờ Châu Gia định cử Trưởng và đoàn sinh tiếp tục điều khiển.

- Tổng thống Ngô Đình Diệm bác bỏ đề nghị (do Thủ tướng Phạm Văn Đồng) hiệp thương về tổng tuyển cử dự liệu trong một tuyên cáo phụ đính Hiệp định Geneva. Hiệp định chỉ có đại diện Pháp và VM ký, không có sự đồng ý của Ngoại trưởng Trần Văn Đỗ (Quốc gia VN) ; thực trạng là thỏa hiệp đình chiến giữa hai phe Pháp / VM mà thôi. Chủ tịch Hồ Chí Minh và đảng CS lập kế hoạch “chiếu cố miền Nam”.

1958 - Tr. Trần Bạch Bích lập đơn vị rời Hội Nữ HĐVN. Hội trưởng đầu tiên là bà Nguyễn Văn Tống ; TUV là tr. Trần Bạch Bích. Từ lúc này cho tới 1975, khi nói Hội HĐVN, phải hiểu đúng là Hội (Nam) HĐVN.

- Tr. Phan Như Ngân được bầu là TUV thay thế tr. Tôn Thất Dương Vân. Tr. Cung Giũ Nguyên được bổ nhiệm UV.HL, kiêm thụ ủy DCC Thiếu và Tráng. Tr. Nguyễn Thúc Tuân chính thức thụ ủy là Akéla Leader (Ấu). Quyết định rời Trại Trường từ Bảo Lộc lên Dalat, ở địa điểm Khóa huấn luyện Trưởng 1936 và Hội nghị Trưởng 1953 bên hồ Than Thở. Quả đồi xây dựng trại đặt tên là đồi Tùng Nguyên, nên Trại Trường cũng được gọi là trại Tùng Nguyên. Tr. Đoàn Văn Lụy (Đạo trưởng Xuân hòa tân lập) làm Quản lý trại. Khóa 1 Bằng Rừng Ấu, Thiếu, và Tráng.

1959 - Cao điểm của Phong trào HĐVN ở phần lãnh thổ VNCH. Tại Saigon có thêm Đạo Xuân Hòa ; hầu hết các tỉnh từ Quảng Trị trở vào đều có đơn vị HĐ đông đoàn sinh. Nhân số ước lượng 15.000.

- Lần đầu, một hội Á châu (Phi Luật Tân), được giao nhiệm vụ tổ chức HỌP bạn Hoàn Vũ. Và lần đầu, một phái đoàn thiếu sinh HĐVN gồm 2 thiếu đoàn tham dự trại, nhờ sự vận động của tr. Nguyễn Thành Cung để chính phủ VNCH đài thọ tiền máy bay. Trưởng phái đoàn là tr. Huỳnh Văn Nhu (TTK). Một đơn vị tập hợp thiếu sinh các Đạo miền Nam do tr. Nghiêm Văn Thạch phụ trách, có tr. Đỗ Văn Ninh phụ tá. Một đơn vị tập hợp thiếu sinh các Đạo miền Trung và Cao Nguyên do tr. Lê Mộng Ngộ phụ trách, có tr. Phan Mạnh Lương phụ tá. Trong dịp này, vị Tổng tuyên úy Công giáo, LM.Nguyễn Văn Thích tháp tùng phái đoàn, đã phổ biến mấy bài ca do LM sáng tác. Hai bài về sau truyền tụng khắp nơi là «Cái nhà của ta» và «Nguồn thật». Và bài «Hò Đô ta» của HĐVN đã làm nhịp đều bước cho cả tiểu trại khi diễn hành.

- HĐVN mua căn nhà số 18 đường Bửu Chu Saigon làm trụ sở, nhờ kết quả cuộc xổ số HĐ do sáng kiến của tr. Huỳnh Văn Nhu.

- Thay đổi trong đồng phục : áo sơ-mi màu kaki thay vì áo màu củ nâu (miền Nam không có củ nâu ; vải nhuộm hóa học nhập cảng mỗi năm một màu củ nâu khác nhau). Tr. Lâm Tô Bông sản xuất và cho Hội mua chịu mấy ngàn thước vải kaki, hoàn trả dần theo số lượng tiêu thụ.

- Bs.Wong, Hiệu trưởng trường trung học Pháp-Hoa ở Chợ Lớn, tiếp xúc với tr. Nghiêm Văn Thạch, ngỏ ý muốn tổ chức đơn vị HĐ gồm giới trẻ gốc Trung Hoa. Được sự ưng thuận của Bộ TUV, tr. Nghiêm Văn Thạch, có tr. Đỗ Văn Ninh trợ lực, tổ chức những buổi học tập cho số giáo chức của trường tự nguyện gia nhập, nhận lời hứa HĐ của các Dự Trưởng. Chương trình đào tạo Sơ luyện kết thúc, các tân Trưởng bắt đầu thu nhận đoàn sinh và lập đơn vị. Những đơn vị này hợp thành Đạo Kỳ Hòa ; tr. Đỗ Văn Ninh xưng phong làm Đạo trưởng.

- HỌP BẠN Phục Hưng dịp lễ Giáng sinh tại Lâm viên Trắng Bom, kỷ niệm 30 năm HĐVN. Phó Tổng thống Nguyễn Ngọc Thơ, đại diện Tổng thống, chủ tọa lễ khai mạc. Vào khoảng tàn lửa trại hôm khai mạc họp bạn,

lực lượng CS miền Bắc xâm nhập, nguy trang là dân địa phương nổi dậy chống chính quyền Ngô Đình Diệm, đột kích tỉnh lỵ Tây Ninh, chiếm kho đạn và phá sập tòa tỉnh trưởng, mở màn trận nội chiến sau gọi là VN-II (1959-75).

1960 - Thành lập Văn phòng Liên Lạc Phật giáo. Tr. Tôn Thất Dương Văn được đề cử là Văn phòng trưởng. Tr. Nghiêm Văn Thạch phụ trách tiếp xúc với Chùa Ấn Quang, thỉnh mời được Thượng tọa Thích Thiện Định làm Cố vấn Giáo hạnh cho Hội. Kể từ đây, trong giờ tinh thần ở trại, ngoài lễ Công giáo (có Tổng Tuyên úy từ 1952), bắt đầu có khóa lễ Phật giáo. Trước 1945, khi HĐ Công giáo xem lễ, tất cả HDS và trưởng còn lại tập họp nghe thuyết giảng về «đạo làm người» theo tinh thần nho học. Từ 1950, giờ tinh thần đối với đoàn sinh không phải là Công giáo dành cho trưởng tùy nghi thuyết giảng về Luật và Lời Hứa HĐ, hoặc về một đề mục luân lý đạo đức tổng quát.

- Mục sư Lê Hữu được mời làm Tổng Tuyên úy Tin Lành, hoàn tất thành phần đại diện tôn giáo trong Hội đồng Trung ương.

- Khóa huấn luyện chung Tuyên úy (Công giáo) và Cố vấn Giáo hạnh (Phật giáo) ở Trại Tùng nguyên, ngoài những khóa thường niên cho 3 Ngành HĐ

- Tr. Trần Văn Khắc chính thức trở lại sinh hoạt, tổ chức Ban Bảo trợ Đạo Lâm Viên. Tr. Nguyễn Duy Thu Lương nhận chức TUV, thay thế tr. Phan Như Ngân.

- Đại hội đảng CS ở Hà nội lập Trung ương cục Miền Nam để chỉ huy cuộc chiến võ trang, dưới danh hiệu Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam VN (MTGP), tổ chức theo công thức MTVM khi trước.

1962 - Tr. Nguyễn Thành Cung nhận chức Hội trưởng, thay thế ô. Trần Văn Thân xin từ nhiệm. Tr. Nguyễn Hữu Mưu được bầu làm TUV, thay thế tr. Nguyễn Duy Thu Lương mãn nhiệm kỳ.

- HDVN thu nhận đơn vị EDF gồm học sinh VN ở trường J.J.Rousseau (Chasseloup-Laubat cũ) ; lập thành Đạo Diên Hồng do tr. Nguyễn Thượng Lược, Ủy viên quốc tế, phụ trách.

1963 - Vụ đàn áp Phật giáo châm ngòi nổ cho cuộc đảo chính được chính quyền Kennedy, qua tay tân đại sứ Cabot Lodge, yểm trợ. Tổng thống Ngô Đình Diệm và em là Cố vấn Ngô Đình Nhu bị tướng Dương Văn Minh, cầm đầu phe đảo chính, ngấm cho lệnh sát hại. Lập chính quyền quân nhân do tướng Dương Văn Minh lãnh đạo, ô. Nguyễn Ngọc Thơ là Thủ tướng. Không bao lâu, tướng Nguyễn Khánh đảo chính, ép tướng Dương Văn Minh ly hương sang Bangkok (Thái lan) với hàm và lương bổng đại sứ lưu động.

- Tr. Cung Giũ Nguyên từ nhiệm ; trách vụ UV.HL và DCC Thiếu, Tráng, khuyết một thời gian. Các khóa huấn luyện ở Tùng nguyên bị gián đoạn.

1964 - Khóa tu nghiệp Trưởng Huấn Luyện lần đầu tổ chức ở Viễn Đông (First Far-East Training-The-Team Course) tại Thái Lan, do Trại trưởng Gilwell đích thân hướng dẫn, có một phái đoàn hùng hậu Trưởng HL/HĐVN tham dự.

- Tướng Nguyễn Khánh muốn củng cố quyền lực với một hiến pháp mà báo chí gọi là “hiến chương Vũng Tàu”. Bị biểu tình phản kháng, ông rút lui, xuất ngoại (sang Hoa Kỳ, sau định cư ở Pháp). Chia rẽ trong Hội đồng Quân lực nắm quyền ; đảo chính thất bại của tướng Nguyễn Hữu Cồ, đại tá Phạm Ngọc Thảo. Lập chính quyền dân sự với Quốc trưởng Phan Khắc Sửu, Thủ tướng Phan Huy Quát, Phó Thủ tướng Trần Văn Tuyên. Tướng Nguyễn Văn Thiệu là Tổng trưởng Quốc phòng.

- Tổng thống Johnson quyết định oanh tạc Bắc Việt sau vụ 2 chiến hạm Maddox và Turner bị hải quân miền Bắc tấn công ở Vịnh Bắc Việt. Phi tuần trưởng Phạm Phú Quốc tử trận trong phi vụ thứ 2 ở khu giới tuyến do Không lực VNCH (còn toàn phi cơ cánh quạt thời Đế nhị Thế chiến) đảm nhiệm. Không lực Hoa kỳ đơn phương tiếp tục chiến dịch, đương đầu với lưới dày đặc cao xạ và hỏa tiễn phòng không tối tân của VC.

1965 - Phân hóa trong hàng ngũ Nữ HDVN thành hai hội và hai Bộ TUV đối nghịch, có lần Tổng Nha Thanh niên đứng ra làm trọng tài hòa giải cũng không có kết quả. Tr. Nguyễn Chử bị ám sát chết ở gần nhà (Tân định, Saigon) ; không rõ thủ phạm.

- Quân lực Hoa Kỳ trực tiếp tham chiến ở VN. Cường độ chiến tranh gia tăng mau chóng.

1966 - Bất đồng nội bộ vì tinh thần bè phái địa phương khiến chính phủ dân sự tự ý rút lui giao hoàn quyền lực cho

phe quân nhân. Tướng Nguyễn Văn Thiệu trở nên Chủ tịch Ủy Ban Lãnh Đạo (quốc trưởng) ; tướng Nguyễn Cao Kỳ là Chủ tịch Ủy Ban Hành Pháp (thủ tướng). Ban hành Hiến pháp nền Đế nhị Cộng hòa. Liên danh Nguyễn Văn Thiệu – Nguyễn Cao Kỳ đắc cử tổng thống và phó tổng thống.

- Tr. Phan Thanh Hy nhận chức Hội trưởng, thay thế tr. Nguyễn Thành Cung. Tr. Trần Điền là TUV (thay thế tr. Nguyễn Hữu Mừu) kiêm UV.HL và DCC Tráng ; tr.Lê Mộng Ngộ là DCC Thiếu ; tr. Lê Gia Mô là DCC Kha (Ngành do tr.Trần Điền mới lập cho lứa tuổi 16-18 ; tương đối chậm trễ so với sự cải tiến thành 4 Ngành của HĐ Hoàn Vũ) ; tr. Nguyễn Thúc Tuân vẫn là Akéla Leader.

- Số đoàn sinh ở thủ đô Saigon và phụ cận phát triển mạnh phải chia thành 2 Châu : 1- Gia Định với các Đạo Bạch Đằng, Bắc Thành, Bến Nghé, Bình Than, Đông Thành, Thủ Đô ; 2- Saigon với các Đạo Biển Đông, Diên Hồng, Hải Long, Hoa Lư, Tân Bình, Tây Hồ. Nhân số đó điền thế phần nào số suy giảm đi vì những đơn vị ở khu vực chiến sự phải di tản không thể hoạt động nữa. Ấn hành bản dịch Việt ngữ 4 cuốn sách căn bản của BP : Sách Sói Con, HĐ cho Trẻ em, Đường Thành công, Hướng dẫn cho Trưởng HĐ, nhờ sự tài trợ của Ford Foundation.

1967 - Tr. Huỳnh Văn Diệp đắc cử TUV, thay thế tr. Trần Điền. Đồng thời, tr.Mai Liệu thay thế là UV.HL kiêm DCC Tráng.

1968 - VC vi phạm hưu chiến tết nguyên đán Mậu Thân, bắt thần tổng tấn công Saigon và các thành phố miền Nam. Khi làm chủ thị xã Huế ba tuần lễ, họ thanh lọc dân chúng, bắt mang đi không kể công chức, binh sĩ nghỉ phép ăn tết với gia đình, mà cả những thành phần họ coi là «phản động». Phần lớn những tù nhân đó bị sát hại, một số chôn sống, vùi dập trong nhiều mộ tập thể chính các nạn nhân phải tự đào, sau phát hiện ra quanh thị xã và trên lộ trình rút lui của đám tàn quân VC. Trong số nạn nhân, có hai trưởng HĐ thuộc thế hệ tiền phong. Gia đình đi tìm phát hiện được di hài của Tr. Trần Điền, thượng nghị sĩ, trong một nắm mộ tập thể nhờ tấm thẻ căn cước sót trong túi áo. Tr. Võ Thành Minh bị bắt khi cứu trợ dân chạy giặc và đưa đi giam trong rừng phía biên giới Lào-Việt. Trưởng hai lần vượt ngục không thành công ; lần thứ hai bị VC canh trại giam đánh chết.

1969 - Tr. Nguyễn Văn Thơ nhận chức Hội trưởng. Tr. Trần Văn Lược là TUV, thay thế tr. Huỳnh Văn Diệp. Tr. Lê Mộng Ngộ là UV.HL.

- Ô.Hồ Chí Minh chết ở Hà nội. Lê Duẩn thay thế là Tổng Bí thư CSVN, nhất định đẩy mạnh thêm chiến tranh ở miền Nam.

- Hội nghị Paris về VN. Tuy có 4 phái đoàn trong phòng họp (bà Nguyễn Thị Bình là trưởng đoàn MTGP), chủ chốt thực sự – đứng ngoài - là Phó Tổng thống Nguyễn Cao Kỳ (giai đoạn đầu), Lê Đức Thọ (Ủy viên Bộ Chính trị, Trung ương đảng CSVN), và Ngoại trưởng Kissinger.

1970 - Họp bạn Giữ Vững tại Suối Tiên (Thủ Đức) kỷ niệm 40 năm HĐVN. Họp Bạn đón nhận phái đoàn HĐ Quân đội mới tổ chức, dành cho con em gia đình quân nhân, không tham gia HĐVN.

- Nhân một tướng lãnh Hoa Kỳ, cũng là cấp Trung ương của BSA, qua thị sát sự thực hiện kế hoạch VN hóa chiến tranh của tổng thống Nixon, tr. Nguyễn Quang Minh đề nghị với TUV. Trần Văn Lược cử đương sự làm đại diện yết kiến ông, xin BSA nhận đỡ đầu cho HĐVN coi như thành phần phụ thuộc HĐ Mỹ, sau đó HĐVN tha hồ hưởng viện trợ tiền bạc, phương tiện ! Tr. Trần Văn Lược hội ý, bị Tr. Nghiêm Văn Thạch, Phó TUV, phản đối quyết liệt, nên không đưa đề nghị lạ đời này ra lấy biểu quyết.

1971 - Một thiếu đoàn gồm HDS thuộc nhiều Đạo được Bộ Thanh niên tài trợ một phần sở phí qua Nhật Bản dự Họp bạn Hoàn Vũ kỳ XIII, cùng với phái đoàn đại diện HĐVN do TUV. Trần Văn Lược hướng dẫn dự đại hội đồng của Tổ chức Hoàn Vũ.

- Hòa đàm Paris dậm chân tại chỗ. Kissinger và Lê Đức Thọ mật nghị bên lề. Quân đội VNCH hành quân tảo thanh chiến khu VC trên đất Mên và Hạ Lào (đường mòn Hồ Chí Minh). Kế hoạch Hạ Lào bị lộ ; VC đã chuẩn bị sẵn tuyến vây hãm, lập tức tấn công ào ạt các vị trí VNCH chưa kịp củng cố. Không lực Mỹ từ chối yểm trợ, tiếp tế và tải thương như đã hứa, khiến chiến đoàn VNCH phải vội vã triệt thoái với thiệt hại nặng.

- Ô.Nguyễn Văn Thiệu gạt bỏ ô.Nguyễn Cao Kỳ, lập liên danh với ô.Trần Văn Hương, ứng cử tổng thống nhiệm kỳ II. Các đối thủ lần lượt tẩu chạy, không tranh cử. Liên danh Thiệu – Hương độc diễn, đương nhiên đắc cử.

1973 - Hiệp định Paris đưa tới đình chiến «da beo» ở VN để quân đội Mỹ triệt thoái hết khỏi miền Nam và được hoàn trả vài trăm phi công máy bay bị bắn rơi trên miền Bắc, đổi lấy cả trăm ngàn tù binh CS trong các trại giam VNCH. Những cựu tù binh VC tức khắc trở về miền Nam phục vụ chiến trường. Kissinger và Lê Đức Thọ được tặng giải Nobel về Hòa Bình, nhưng Lê Đức Thọ không nhận vì biết VC sẽ không tuân thủ hiệp định.

1974 - Họp bạn Tự Lực tại Dòng Đồng công Thủ đức. Đơn vị sắc tộc diễn hành trong bộ y phục cổ truyền ; Ngày Về Nguồn chung toàn trại nhắc nhở bản sắc VN.

- VC vi phạm đình chiến theo Hiệp định Paris, tấn công, lấn đất khắp nơi. Trong «mùa hè đỏ lửa» (tựa đề tập phóng sự chiến trường của nhà văn Phan Nhật Nam, trở thành tên gọi cuộc chiến lúc đó), VC pháo kích và nã liên thanh tàn sát gần trọn đoàn hàng ngàn dân chúng di tản trên quốc lộ 1 từ giới tuyến về Huế. Quân đội VNCH tự lực đẩy lui địch quân, khôi phục được Quảng Trị với nhiều tổn thất nhân mạng.

1975 - Cuộc kiểm kê danh sách thừa nhận và bảo hiểm 1974 cho thấy tổng số HĐVN là 12.432 người gồm có :

2.195 Trưởng ; trong số có 185 Bằng Rừng và 175 Bạch Mã.

882 Tráng sinh trong 94 Tráng đoàn (134 Trưởng)

1.332 Kha sinh trong 70 Kha đoàn (277 Trưởng)

5.265 Thiếu sinh trong 246 Thiếu đoàn (847 Trưởng)

2.758 Ấu sinh trong 145 Bầy (595 Trưởng).

- VC chiếm Phước Long, rồi đánh úp Ban Mê Thuột. Quyết định “tái phối trí” của Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu rút Nhảy Dù và Thủy quân Lục chiến về Saigon, Quân đoàn 1 từ giới tuyến về Đà Nẵng, và Quân đoàn II từ Pleiku về Phú yên, tạo ra cảnh hỗn loạn chết chóc thê thảm, tan rã nhanh chóng không vãn hồi được. Sư đoàn 18 với tướng Lê Minh Đảo cố gắng cầm cự ở tuyến phía Đông (Xuân lộc, Long bình, Biên hòa) để bảo vệ Saigon. Ngày 27.4, theo điều kiện tối hậu thư VC do đại sứ Hoa Kỳ chuyển giao, Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu với Thủ tướng Trần Thiện Khiêm từ chức, được Hoa Kỳ đưa sang Đài Loan (Taiwan). Ngày 28.4, quyền Tổng thống Trần Văn Hương xin quốc hội trao quyền cho ô. Dương Văn Minh. Thủ tướng chỉ định Vũ Văn Mẫu yêu cầu người Mỹ ở miền Nam ra đi hết trong vòng 24 tiếng. Ngày 30.4, trong khi ô. Dương Văn Minh còn mơ tưởng nhờ trung gian của đại sứ Pháp Merillon để thương thuyết với «người anh em», chiến xa VC từ xa lộ Biên Hòa tiến vào ủi xập hàng rào Dinh Độc lập. Cán bộ chỉ huy VC bắt “tổng thống” Dương Văn Minh đọc lời hiệu triệu đầu hàng đem đi phát thanh. Ngày 01.5, mít-tinh chiến thắng tại khuôn viên dinh Độc Lập, Saigon, có mặt đầy đủ Lê Duẩn và cấp lãnh đạo CS từ Hà Nội vô. MTGP không hề được nhắc nhở tới ; sau phải theo lệnh, ra thông cáo tự giải thể (1976) cùng với 2 đảng hình nộm trong MTVM (cải ra Mặt Trận Tổ quốc) là Dân chủ và Xã hội. Đảng CSVN công khai áp dụng chế độ chuyên chính (độc tài toàn trị) theo mô hình Staline + Mao.

- Cũng như ở miền Bắc năm 1954, HDS miền Nam và miền Trung chứng kiến sự lộ diện của các phần tử VC và đám cảm tình viên trong hội. Tại Saigon là các trưởng Phan Kim Phụng, Trần Văn Đước, Trần Hữu Khuê, Nguyễn Hữu Nhơn (Bến Nghé), v.v. Tr. Trần Văn Đước bị tước đoạt phần lớn của cải trong chiến dịch “đánh tư sản” bất kể thành tích công trạng, bày tỏ lòng căm phẫn bằng nhiều biểu ngữ treo trên vách phòng ông xử dụng lén tiếp tục hành nghề sửa và bán kính mắt, mấy năm sau ôm hận qua đời . . .

- Ngày 02.5.75, Ủy ban quân quản thành phố đổi tên là TP. Hồ Chí Minh ký quyết định giải tán 2 Hội Nữ và Nam HĐVN, tịch thu tài sản. Sáng 03.5.75, một số VC từng đội lột HD, dẫn đầu bởi ô.Trịnh Long Việt (Nhà Bè), ồn ào tới «tiếp thu» Hội quán đường Bùi Chu. UV.Thường Trực Nguyễn Đức Phúc đòi xuất trình giấy chứng minh mới chịu bàn giao. Mấy ngày sau, dụng cụ khí mẫn lưu giữ tại hội quán thấy bày bán la liệt ở chợ trời ! Nhưng mục tiêu chính của đám tiếp thu : số tiền 40 triệu đồng trợ cấp để xây dựng Trại Trường Vùng III, và tiền tồn quỹ Hội gửi chung chương mục, không lấy ra được.

----o----

- Trưởng và đoàn sinh tị nạn trong các trại tiếp cư Fort Chaffee (Arkansas) và Fort Pendleton (California) kết hợp thành đơn vị để tiếp tay ban quản trị trại. Ở Fort Chaffee, Tr. Hà Dũng đề xướng, rồi luân phiên phụ trách với tr. Nguyễn Quang Minh. Tại Fort Pendleton là tr. Trương Trọng Trác.

1976 - Sau khi dân tị nạn được bảo lãnh (sponsored) định cư phân tán trên lãnh thổ Hoa Kỳ, một số đơn vị VN tự động thành lập. Dù ký danh hay không với BSA ở địa phương, tất cả vẫn tự nhận là HĐVN, sinh hoạt theo chương trình và tập tục như ở quốc nội.

- Tr. Trần Văn Tuyên mất trong trại cải tạo. Nhà cầm quyền CS dấu nhẹm không loan báo ; khi Thủ tướng Phạm Văn Đồng qua Pháp công du còn tuyên bố Trưởng tuy bị giam giữ nhưng vẫn khỏe mạnh !

1977 - Tr. Nguyễn Quang Minh lập nghiệp ở Portland (Oregon), xin được tiểu bang tài trợ kế hoạch «Nhà VN» (Việt Nam House) để hướng dẫn định cư và dạy tiếng Mỹ, dạy nghề cho dân tị nạn. Lập Văn phòng Liên lạc HĐVN Hải ngoại, mời tr. Mai Liệu đứng tên. Tr. Nguyễn Quang Minh là TTK nắm giữ thực quyền, một mặt dùng phương tiện Nhà VN ấn loát, phổ biến Bản Tin VPLL/HĐVNHVN, một mặt nhận tiền ủng hộ khắp nơi gửi về, lại

khấu trừ 10% lương tháng nhân viên Nhà VN nói là để lập quỹ hoạt động HĐ ! Phó trưởng giả dối là BSA tin cậy thành tích HĐ của cá nhân Nguyễn Quang Minh, chấp nhận sự phục hoạt Hội HĐVN (bởi Nguyễn Quang Minh), sẽ cho phép tái lập trại trường Bạch Mã trên khu đất BSA tiểu bang Oregon dành cho xử dụng v.v...

- Tại Paris, tr. Nghiêm Văn Thạch và tr. Đỗ Đăng Di được mời hướng dẫn sinh hoạt HĐ của một nhóm trẻ thuộc các gia đình Việt kiều trước ở Lào, do cựu tr. Nguyễn Tấn Hơn kết hợp, lấy địa bàn là Giáo xứ. Nhận thấy mấy người chủ chốt của nhóm có hành động mờ ám tư kỷ, hai trưởng phản đối và nhanh chóng rút lui. Cựu tr. Nguyễn Tấn Hơn với 2 con trai lập thành ban quản trị, đăng ký hội «Scouts Vietnamiens en France» (SVN-F – HĐ người Việt tại Pháp) theo Luật 1901 về tự do lập hội. SVN-F xin gia nhập EEDF, bị từ chối.

- Báo chí Mỹ ở Portland phanh phui hành động nham nhúa của ô. Nguyễn Quang Minh trong quỹ Kế hoạch Nhà VN. FBI điều tra ; sau đó tiểu bang đình chỉ sự tài trợ. Nhà VN đóng cửa ; ô. Nguyễn Quang Minh bị truy tố trước pháp đình Oregon. Tr. Mai Liệu thông báo đã lập Văn Phòng Liên Lạc HĐVN để kế tục công tác kết hợp. Tuy nhiên, VPLL không có bản tin, và hầu như tê liệt cho tới 1980.

- CSVN xua quân từ miền Nam chiếm nước Mên, lấy cơ giải phóng dân Mên khỏi đấm CS Khmer Đỏ của Pol Pot – có Trung cộng hậu thuẫn - đã có chính sách diệt chủng. Đạo quân do tướng Lê Đức Anh chỉ huy, Lê Khả Phiêu là Chính ủy. Kế hoạch gồm thầu của đảng CS Đông Dương thành tựu với sự thiết lập chế độ Hun Sen ở Mên, rồi Liên Minh Hữu Nghị 3 nước Việt – Mên – Lào (1979). Tuy nhiên, đạo quân CSVN xâm lăng Mên không sao tiêu diệt được Khmer Đỏ, xa lầy trong chiến tranh du kích, và bị thế giới lên án.

1979 - Tr. Nghiêm Văn Thạch được các trưởng Nguyễn Tất Thành (cựu Phó Thiếu trưởng, Đạo Biển Đông) và Nguyễn Thị Mai (cựu Bầy trưởng), Nguyễn Thị Nga (nữ HĐ, em Thị Mai), muốn rời bỏ hội SVN-F, mời tới chấn chỉnh hoạt động HĐ. Thành lập Liên đoàn Gia Đình với sự ủng hộ của Hội AVITEC (hội chuyên viên kỹ thuật gia), làm thành phần chủ lực cho Hội Nam Nữ HĐVN tại Pháp (ASGVN), phương thức tổ chức có sự đồng ý trước của Tổng hội HĐ Pháp (Scoutisme Français - SF). Tr. Bodino, Chủ tịch SF (Luật Khoa Trường Viện Đại học Dijon) và tr. Nghiêm Văn Thạch hội họp ở Jambville (trại trường SDF), duyệt ký thỏa hiệp chung theo đó ASGVN trở nên Hội viên Liên kết (qui chế hoàn toàn mới mẻ), thành viên phong trào HĐ Pháp. Cấp lãnh đạo 5 hội đoàn sáng lập HĐ Pháp (EEDF, SDF, GDF, FEEUF, SIF) đều khen ngợi thái độ hợp tác và tinh thần kỷ luật của HĐVN, đã tuân thủ qui tắc của Tổ chức HĐ Hoàn Vũ không nhận thành viên tị nạn ; HĐ ly hương phải hoạt động trong khuôn khổ hội bản địa. Họ ước mong rằng gương mẫu của HĐVN sẽ được những đoàn gồm dân tị nạn CS Đông Âu (Hung, Tiệp, v.v...) bắt chước thay vì ngoan cố đứng ngoài lề sinh hoạt Hoàn Vũ từ sau Đệ nhị Thế chiến.

- Hội SVN-F tan rã. Một trưởng đơn vị là Bùi Đức Minh tách ra lập Đoàn «Hương Nhi» (!) rập khuôn y hệt ấu đoàn HĐ, nhưng chẳng lâu bền.

- Ô. Nguyễn Quang Minh bị tuyên án 8 tháng tù ở sau khi điều đình nhận tội nhẹ (pleading guilty) để chấm dứt cuộc điều tra có thể vạch ra bằng chứng nhiều tội nặng hơn. Luật Hoa Kỳ cho phạm nhân có hạnh kiểm tốt được tạm phóng thích (conditional release) sau khi ở tù phân nửa thời gian ấn định.

- Số phận các «thuyền nhân» gây sôi nổi công luận thế giới. Dân miền Nam, trong số có nhiều trưởng và đoàn sinh, ùn ùn ra đi tị nạn, được tiếp nhận vào các nước Âu, Mỹ và Úc. Vài nước hạn chế di trú như Nhật bản, Đại Hàn, Do Thái, Thụy sĩ, cũng đón một ít thuyền nhân VN tượng trưng. Khá nhiều thuyền nhân, không rõ số lượng, mất tích vì đắm thuyền, bị hải tặc giết, hay chết đói chết khát vì không tìm ra nơi đổ bộ. Liên Hiệp Quốc triệu tập hội nghị quốc tế về tị nạn Đông Dương. Dưới áp lực công luận, VC đành chấm dứt các chuyến nộp vàng ra đi bán chính thức ; nhận hợp tác với LHQ áp dụng chương trình Ra Đi Trật Tự (ODP – Orderly Departure).

- Hoàn cảnh thuận lợi thêm cho sự phục hoạt Phong trào HĐVN. Tr. Đỗ Quý Toàn lập đơn vị ở Montréal, Canada (quốc gia thứ 3 có HĐVN, sau Hoa Kỳ và Pháp). Tr. Trần Văn Khắc vượt biển, định cư ở Canada.

- Ô. Nguyễn Quang Minh tái xuất hiện ở Portland, tỉnh khô như không có sự việc gì đã xảy ra... Nhân danh Tr. Mai Liệu, dương sự gửi thư mời họp bạn ở «đồi Bạch Mã» (Oregon) kỷ niệm 50 năm HĐVN. Hưởng ứng có mười mấy trưởng : Trần Văn Khắc, Nguyệt Minh (bà Nguyễn VănThơ), Đỗ Quý Toàn, Hà Dũng, Trần Cao Lĩnh, Lý Nhật Hui, ... Các trưởng hiện diện xác nhận không xử dụng cơ sở HĐVN Hải Ngoại là «của riêng» ô. Nguyễn Quang Minh ; ủy nhiệm tr. Mai Liệu đích thân xây dựng «Văn phòng HĐVN».

- Trung cộng bênh vực Khmer Đỏ, tấn công tàn phá 6 tỉnh biên giới Bắc Việt để «cho VN một bài học» (lời Đặng Tiểu Bình). CSVN càng tựa vào Liên Xô – do Brejnev lãnh đạo sau khi hạ bệ Kruschev - ; nhượng Cam Ranh để Liên Xô đặt căn cứ hải quân.

1980 - Lập đơn vị ở Na-uy (Norway – tr. Lê Thiên Vinh), Tây Đức (Germany – tr. Tô Văn Phước), Ý (Italy – tr. Kiều Công Cường). Nhiều đơn vị xuất hiện ở California, nơi bắt đầu thu hút đông dân tị nạn. Hoạt động hăng hái của các đơn vị ở đảo (Poulo Bidong, Sungei Besi, Pulau Tengah, Galang I và II, Palawan, Bataan, Okinawa) và ở Thái lan.

- Ô. Nguyễn Quang Minh bỏ đất Oregon về California, nơi còn nhiều người không rõ vụ tai tiếng Nhà VN làm ô danh lây HD. Cổ động lập «Hội đồng Chỉ đạo HDVN» với Nguyễn Quang Minh là TTK ! Không ai mắc hỡm. Đương sự tiếp tục gửi thông cáo, tài liệu lộn xộn đủ loại, dưới tiêu đề «HDVN Hải Ngoại». Trên thực tế, HDVNHN là «hội ma» : tr. Mai Liệu đã thông báo nhà chức trách tiểu bang Oregon là trưởng không đứng chịu trách nhiệm nữa. Đồng thời, tr. Trịnh Văn Toàn cáo giác hành vi phạm pháp của Nguyễn Quang Minh lén khai bừa địa chỉ nhà riêng của trưởng ở Portland là trụ sở, ghi danh trưởng là thành viên quản trị ; tất cả ngoài sự hiểu biết của trưởng, nói gì tới xin phép trước !

- Lợi dụng lần nữa lòng tin của tr. Mai Liệu, ô. Nguyễn Quang Minh lấy danh nghĩa của trưởng thu xếp cuộc tiếp xúc cấp chỉ huy BSA địa khu (Area) Los Angeles. Lẽ ra tr. Mai Liệu là vai chính gặp gỡ, nhưng đương sự độc chiếm đối thoại để phô trương như thể các đơn vị HDVN tị nạn thành lập do công lao và thuộc quyền lãnh đạo của đương sự ; sau đó ra thông cáo tự phong là đại diện HDVN trong Hội đồng Địa khu BSA Los Angeles.

- Tờ Giữ Vững của CN Pháp mở cuộc thảo luận về thể thức thích hợp để xây dựng Phong trào HDVN ly hương. Tr. Trần Văn Khắc nhận chủ trì công tác.

1981 - Họp mặt Âu châu kỳ 1. Quyết định hàng năm sẽ có họp mặt HDVN Âu châu, do một CN luân phiên tổ chức. Tập tục được thể hiện đều đặn cho tới thập niên 90, khi vài CN bắt đầu bị khủng hoảng vì thiếu trưởng, ít đoàn sinh.

1982 - Lập chi nhánh HDVN tại Hòa Lan (Nederland – tr. Bùi Năng Phán), Bỉ (Belgium – tr. LM. Nguyễn Xuyên), Úc (Australia - tr. LM. Vũ Đức Thông).

- Riêng tại Hoa Kỳ chưa có hệ thống kết hợp, duy một ban chấp hành lâm thời được chuẩn bị để thành lập tổ chức thiện nguyện sẽ gọi là HDVN. Lợi dụng cơ hội, ô. Nguyễn Quang Minh nhảy vào lăm le nhận chân Ủy viên Huấn Luyện kiêm UV Ngành Kha. Bị cự tuyệt, đương sự phổ biến thư xin rút lui, đồng thời cam đoan đình chỉ hoạt động của HDVNHN. Nhưng trò ma giáo tiếp diễn với sự xuất hiện của HDVNHN Utah do tay em Huỳnh Thanh Tâm đứng tên. Tranh chấp hư vị giữa Nguyễn Quang Minh và Huỳnh Thanh Tâm với thư rơi, thư ngỏ, lộn mặt nạ cả đôi bên.

- Liên đoàn Bạch Đằng (các tr. Nhật Tiến và Nguyễn Khanh) ở Orange County, California, mời được tr. Lazslo Nagy, Giám đốc Văn phòng HD Hoàn Vũ trung ương (Geneva), cùng tr. James Sand (Giám đốc Quốc tế vụ BSA), đến giải đáp thắc mắc về tư cách thành viên của HDVN trong hoàn cảnh ly hương.

- Hiệp hội HDVN không có tên Nguyễn Quang Minh trong thành phần sáng lập và quản trị được khai báo California do các trưởng Đoàn Văn Thiệp, Trần Văn Đường, Mai Liệu, Đinh Xuân Phúc, ... CN Pháp phổ biến bản Hiến Chương và Nội Lệ do tr. Nghiêm Văn Thạch dự thảo, tham hợp tài liệu Chủ Trưởng Căn Bản của Tr. Mai Liệu ; các tr. Nguyễn Tấn Hồng, Đỗ Quý Toàn (Canada), Trương Trọng Trác (Hoa Kỳ) có đóng góp ý kiến trong cuộc thảo luận chung.

1983 - Hội nghị Costa Mesa hai ngày 02 -03 tháng 7 dl. do Hiệp hội HDVN triệu tập dưới sự chủ tọa của tr. Trần Văn Khắc và tr. Phan Như Ngân, thông qua Hiến Chương và Nội Lệ Phong trào HDVN ở hải ngoại. Hệ thống kết hợp gọi là Hội Đồng Trung Ương (HĐTU), qui tụ các chi nhánh (CN) ở mỗi nước định cư và đơn vị tạm thời ở các trại tiếp cư. Huy hiệu gộp chung bông Bách hợp với lá Tam Diệp, tiêu biểu cả hai phái nam nữ hiệp nhất trong Phong trào. Ban Thường Vụ là cơ cấu chấp hành ; nhiệm kỳ đầu gồm các trưởng sau đây : Chủ tịch = tr. Trần Văn Khắc ; Phó chủ tịch = tr. Nguyễn Văn Thơ ; Tổng thư ký = tr. Nguyễn Trung Thoại ; Phó TTK = tr. Trương Trọng Trác ; Thủ quỹ = tr. Mai Xuân Tý. Ban Thường Vụ được tăng cường một số Ủy viên : Ủy viên đặc trách Nữ HD = tr. Trần Bạch Bích ; Ủy viên Nghiên cứu Huấn luyện = tr. Mai Liệu ; Ủy viên đặc trách Vùng Âu châu kiêm Tiểu ban Chương trình và Truyền thống = tr. Nghiêm Văn Thạch ; Ủy viên đặc trách Vùng Bắc Mỹ = tr. Đoàn Văn Thiệp ; Ủy viên đặc trách Vùng Á châu TBD = tr. Đinh Xuân Phúc ; Ủy viên đặc trách Thông tin Báo chí = tr. Trương Trọng Trác (kiêm nhiệm).

- Giám đốc Văn phòng HĐ Hoàn Vũ (Tr. Laszlo Nagy) rồi BSA trung ương lần lượt gửi thư chào mừng sự hình thành Phong trào HĐVN. Tuy nhiên, BSA cho rằng không cần đặt hệ thống «toàn quốc» của HĐVN trên lãnh thổ Hoa Kỳ ; các đơn vị VN ký danh với BSA sẽ hoạt động trong khuôn khổ các hội đồng địa khu của hệ thống BSA (Sau này, BSA đặt một cơ cấu đặc nhiệm HDS gốc sắc tộc – Scout Reach).

1984 - Sau nhiều lần răn đe vô hiệu quả, mỗi lần đều có lời hứa hẹn suông sẽ cải sửa của đương sự, tr. Trần Văn Khắc, Chủ tịch Hội đồng Trung ương, công bố (ngày 03.7) nghị quyết khai trừ ô. Nguyễn Quang Minh ra khỏi hàng ngũ Phong trào HĐVN.

- Tr. Hồ Thái Bạch, cựu Đạo trưởng Tây Ninh, bị CSVN xử tử hình cùng với các chiến sĩ phục quốc Trần Văn Bá, Lê Quốc Quân, Mai Văn Hạnh. Ô. Hạnh có quốc tịch Pháp, sau được can thiệp, giảm án, rồi trục xuất khỏi VN.

1985 - Họp Bạn Thăng Tiến I và đại hội đồng Phong trào HĐVN (HĐTU) do chi nhánh Pháp phụ trách tổ chức, tại trại trường Jambville (SDF). Trưởng ban điều hành là tr. Trần Quốc Hùng, bác sĩ, cựu tráng sinh Bạch Đằng Saigon. Trưởng ban Thông tin Báo chí là tr. Vĩnh Đào (Đạo Diên Hồng cũ).

- Hiện diện đủ mặt Ban Thường Vụ cùng phái đoàn các chi nhánh định cư, xa nhất là Úc, lại có CN Anh quốc mới thành lập (CN trưởng Nguyễn Đức Chung). Thêm sự tham gia của tr. Phan Thanh Huy, cựu nhân viên giúp việc VP.HĐHV Geneva, với thân sinh là tr. Phan Thanh Hy (cựu Hội trưởng) ; hai trưởng thế hệ tiên khởi là ô.b. Vũ Ngọc Tân - Lê Thị Lựu ; các trưởng (trước 1945) Nguyễn Thành Cung (cựu Hội trưởng), Trần Hiệp Hưng, Võ Văn Sỹ. Trong phái đoàn đến từ Hoa Kỳ, có các trưởng : Nguyễn Thị Nguyệt Minh (bà Nguyễn Văn Thơ, cựu Hội trưởng Nữ HĐVN), Mai Liệu – Trần Bạch Bích, Trần Văn Đường, Đoàn Văn Thiệp, Đinh Xuân Phúc. Đặc biệt có 3 ủy viên HĐ bản địa tháp tùng phái đoàn chi nhánh Bỉ, Hòa lan, Úc (Tr. William Warner, Úc, là cựu chiến binh đã dự trận VN-II). Một thanh đoàn Hòa lan ghé Paris dự lễ khai mạc TT.1 rồi mới lên đường xuống trại hè ở bờ biển. Phái đoàn SDF gồm 4 ủy viên trung ương do Phó Tổng ủy viên hướng dẫn, đã khiến cử tọa xúc động vì lời tuyên bố đầy nhiệt tình : SDF triệt để hậu thuẫn cho HĐVN ; những trẻ em tị nạn ở địa phương nào trên đất Pháp chưa có đơn vị ASGVN cứ ghi danh với hội, nhưng sẽ tới sinh hoạt với đơn vị SDF sở tại cho tới khi HĐVN có điều kiện nhận lãnh. Mọi người hoan hô nhiệt liệt 2 đại diện HĐ Ba-lan (Polonia) tị nạn, một già một trẻ, trong bộ đồng phục thời tiền chiến (đây là bước đầu kế hoạch của chi nhánh Pháp muốn HĐ Ba-lan, sau khi có dịp tham quan hiện trạng HĐ ly hương, trở về với Phong trào Hoàn Vũ, căn cứ trên qui chế dành cho HĐVN. Tiếc rằng sau đó Trung ương của HĐ Ba Lan tị nạn ở London, Anh quốc, không thay đổi lập trường). Giờ tinh thần ngày khai mạc gồm hai khóa lễ ; thánh lễ Công giáo đồng tế do các LM. (cựu và đương kim Trưởng HĐ) Trần Thanh Giản, Trần Công Báu, Nguyễn Xuyên ; lễ Phật giáo do Thượng tọa Thích Minh Tâm (chùa Khánh Anh) có Gia đình Phật tử Quảng Đức phụ tá. Ở buổi thượng kỳ khai mạc, còn có Đại đức Thích Trí Sáng và Gia đình Phật tử chùa Linh Sơn, với đủ các đại diện hội đoàn người Việt ở Paris như Tổng hội Sinh viên, Ái hữu Vùng Nam, Ái hữu vùng Bắc và Đông Bắc, AVITEC, Cựu quân nhân, Hội Người Việt Cao niên, Ái hữu Gia Long, Ái hữu Trưng Vương, Trung tâm Văn Bút... Sau bữa cơm trưa do Ban Tổ chức khoản đãi, mọi người dự cuộc hội thảo về phương thức bảo tồn và phát huy truyền thống VN ; chủ trương «hội nhập VỚI truyền thống» của HĐVN rất được đồng tình tán thưởng. Sự phục hoạt HĐVN kết hợp trong một hệ thống duy nhất ở hải ngoại được dư luận chú ý, vì khác với sự phân hóa trong hàng ngũ tị nạn quá phổ biến sau 10 năm ly hương, nên có đặc phái viên Ban Việt ngữ đài BBC, đài VOA, dự đủ mấy ngày trại làm phóng sự, phỏng vấn, với nhóm phát thanh Việt ngữ Radio Enghien (phụ cận Paris), các báo Chiến hữu và Diễn đàn (Pháp) trong ngày khai mạc.

- Đại Hội Đồng kiểm điểm hiện trạng từng chi nhánh, chấp thuận 8 nghị quyết liên quan đến sự cải đổi Ban Thường Vụ (BTV), các trọng điểm hoạt động chung nhiệm kỳ kế tiếp, địa điểm họp bạn kỳ II (CN Canada nhận lãnh). Theo lời yêu cầu của tr. Trần Văn Khắc muốn rút lui vì cao tuổi, ĐHĐ xin Trưởng tiếp tục làm trụ cột cho Phong trào trong vị trí danh dự là Chủ tịch Sáng lập, và bầu BTV mới gồm các trưởng : Nguyễn Văn Thơ (chủ tịch), Nghiêm Văn Thạch (phó chủ tịch, kiêm nhiệm Ban Truyền thống), Nguyễn Trung Thoại (TTK, tái nhiệm), Trương Trọng Trác (phó TTK, kiêm nhiệm Ban Cổ động), Mai Xuân Tý (Thủ quỹ, tái nhiệm), Trần Bạch Bích (Trưởng ban Nữ HĐ, tái nhiệm), Mai Liệu (Trưởng ban Nghiên cứu Huấn luyện, tái nhiệm).

- Tổng bí thư Gorbachev can đảm nhìn nhận chế độ Sô-Viết theo kiểu Lénine và Staline, xây dựng trên nền tảng bạo lực, khủng bố và cưỡng chế, kinh tế chỉ huy và bao cấp, đã khiến cho dân chúng nghèo đói, mất nhân phẩm, mà xã hội càng ngày càng lụn bại thoái hóa, không theo kịp trào lưu tiến bộ phát triển ở các nước “tư

bản”. Ông đề xướng chính sách “trong sáng” (perestroika) để cải sửa. Hậu quả tức khắc là viện trợ “cho không” các nước CS chur hầu bị cắt giảm gần hết, số nợ tồn đọng hàng tỉ Nga-kim – tỉ dụ tiền bán vũ khí cho chiến tranh Việt Nam-I và II - bị đòi hoàn trả, khiến chế độ Hà nội bị khủng hoảng trầm trọng cả về chính trị và kinh tế.

1986 - Nhân Lê Duẩn chết, CSVN đưa Nguyễn Văn Linh lên thay, dứt dè đổi mới theo gương Gorbachev. Bỏ chế độ bao cấp, cho nông dân lĩnh khoán ruộng cấy, “cởi trói” văn nghệ sĩ, mon men làm lành với Hoa Kỳ để thiết lập bang giao, hy vọng viện trợ “bồi thường chiến tranh”, . . . Chính ở thời điểm này, tr. Hoàng Đạo Thúy được phép tổ chức họp mặt cựu HD ở Hà Nội, qui tụ khoảng 300 người. Nhân dân Đông Âu (Polonia, Hungary, Czechoslovakia, v.v.) kế tiếp nổi dậy, lật đổ chính thể CS, thiết lập chế độ dân chủ, khiến cánh bảo thủ trong đảng (do Lê Đức Thọ chi phối) lo sợ, vội vã ngăn chặn sự cải đổi không cho đi xa hơn về mặt chính trị, văn hóa, xã hội. Kinh tế thị trường “theo định hướng xã hội chủ nghĩa” bắt đầu tạo ra một lớp “tư bản rừng rú”. Tranh dành quyền lực trong nội bộ đảng khiến cho cán bộ mọi cấp thừa cơ tham nhũng, bóc lột dân chúng trắng trợn. Mấy tay có bè cánh tha hồ lấy tiền công bỏ túi riêng, làm thâm thủng công khố hàng ngàn tỉ bạc vì quản lý bậy bạ các xí nghiệp quốc doanh mà không bị trừng phạt.

- Làn gió cởi mở dù ngăn ngui đã làm bật mí một số biến cố chế độ che dấu. Chuyện đã làm sụp đổ thần tượng Hồ Chí Minh, là vụ Bộ Chính trị, do tay Trần Quốc Hoàn, trùm công an, thường tuyển lựa gái đẹp sắc tộc miền núi để “hầu hạ” lãnh tụ. Một cô là hoa khôi (Cao bằng) Nguyễn Thị Xuân sinh con trai (1956), muốn xin “ra công khai” (nhìn nhận là vợ). Chủ tịch Hồ Chí Minh lánh mặt, để mặc Trần Quốc Hoàn đe dọa, tự do cưỡng bức. Vì cương quyết không từ bỏ ý định, cô bị hấn đánh vỡ sọ vút trên lối lên cầu Long Biên rồi lập biên bản là chết do tai nạn xe cộ. Người em gái là Nguyễn Thị Vàng đang ở chung và biết hết mọi chuyện, bị đưa lên Thái nguyên, rồi cũng bị đập chết quăng xuống sông. Đưa con đặt tên là Nguyễn Tất Trung giao cho Nguyễn Lương Bằng (phó chủ tịch nước) một thời gian. Khi ô.Hồ Chí Minh chết, thư ký là Vũ Kỳ nhận là con nuôi, đổi tên là Vũ Tất Trung. Vụ vụ hãm “xét lại chống đảng” năm 1967 điển hình cho sự đối xử tàn tệ thô bạo của tập đoàn mấy kẻ lãnh đạo từ thời kỳ sinh tiền Hồ Chí Minh đối với đảng viên. Hàng trăm cán bộ cao cấp hữu công như tướng Đặng Kim Giang, ô.Lê Liêm (thứ trưởng văn hóa), ô.Nguyễn Văn Vịnh (thứ trưởng quốc phòng), ô.Ung Văn Khiêm (Ủy viên trung ương đảng, bộ trưởng ngoại giao), ô. Bùi Công Trừng (chủ nhiệm Ủy ban Khoa học), ô.Vũ Đình Huỳnh (cựu bí thư của Hồ Chí Minh), ô.Hoàng Minh Chính (viện trưởng Viện Triết học, phó chỉ huy trưởng đảng Nguyễn Ái Quốc), v.v. bị biệt giam hay cô lập ; một số thiệt mạng trong tù. Bộ mặt tàn ác phi nhân của chế độ với thảm cảnh gulag VN sau được chính các chứng nhân mô tả trong hai cuốn tuyệt phẩm “Đêm giữa ban ngày” (Vũ Thư Hiên) và “Chuyện kể năm 2000” (Bùi Ngọc Tấn).

1987- Họp bạn Thăng Tiến II ở đất Trại trường HD Canada, gần Toronto. ĐHD lưu nhiệm BTV ; giao trách nhiệm tổ chức họp bạn kỳ III cho đơn vị San José, California.

- Cựu đề đốc Hoàng Cơ Minh và lực lượng võ trang nhỏ yếu của Mặt Trận Thống Nhất Giải Phóng VN do ông lãnh đạo, trên đường xâm nhập từ Thái Lan về nước, bị VC chặn đánh ở vùng Hạ Lào. Ô. Hoàng Cơ Minh và một số chiến hữu cùng đường, đã tự sát ; số ít sống sót bị đưa về nước giam giữ. Mặt Trận che dấu sự thất bại, nhiều lần khẳng định ô.Hoàng Cơ Minh còn sống, vẫn đang hoạt động ở quốc nội !

1989 - Bức tường Berlin bị phá xập, dẫn tới sự thống nhất Đông và Tây Đức trong hòa bình. Đến lượt mấy chế độ kiểu Staline còn sót ở Roumania và ở Albania (Đông Âu), bị bạo động lật đổ.

- Hội nghị quốc tế kỳ II về tị nạn Đông Dương đặt ra chương trình cưỡng bách hồi hương các thuyền nhân không được tiếp nhận định cư.

1990 - Họp Bạn Thăng Tiến III tại San José. Tr. Nghiêm Văn Thạch, Phó chủ tịch BTV, xin rút lui ; tr. Vĩnh Đào TUV.CN Pháp, thay thế. Tr. Đỗ Phát Hai nhận trách vụ Tổng Thư Ký BTV. ĐHD chấp thuận sửa đổi Bảng Luật HDVN : vẫn giữ 10 điều nhưng rút ngắn gọn lại.

- Ô. Nguyễn Quang Minh phò trương được giáo phái Nazarene (USA) cử về VN với tư cách mục sư thăm dò đặt cơ sở truyền giáo. Đường sự ghé Manila trưng giấy tờ xưa kia là Thông tin viên HDVN trong Văn phòng AC.TBD, xin VP yểm trợ để nhân dịp vận động tái lập HD ở VN. Tr. Kim Kyu Yong, VP Trưởng, tin lời tự giới thiệu, thỏa thuận cấp chứng minh thư cho đương sự là Thông Tin viên Danh dự. Theo báo cáo chuyến đi của ô. Nguyễn Quang Minh, tr. Kim xin HD Nhật tài trợ cho “phái đoàn quốc nội” 3 người, một là Phạm Phương Thảo, Bí thư Liên hiệp Thanh Niên (LHTN) Saigon, muốn tham dự Họp bạn Hoàn Vũ kỳ 17 bên Đại Hàn. Nhưng phái đoàn quốc nội đó không thấy xuất ngoại. Dự Họp Bạn 17 chỉ có ô. Nguyễn Quang Minh và cựu tr. Trần Tiến Huyền (từ California bay qua) mà thôi. Trên lộ trình từ Saigon ra Hà Nội năm 1990, về sau được biết ô. Nguyễn

Quang Minh đã ghé nhiều nơi, tiếp xúc với một số cựu trưởng HĐ không biết đương sự đã bị Phong trào HĐVN ở hải ngoại khai trừ.

1991 - Cuối cùng đến “thành trì vô sản” Nga biến động. Gorbachev bị đám CS “cứng rắn” đảo chính. Thừa cơ hội dân chúng và quân đội cương quyết chống lại sự tái lập chế độ cũ, Yeltsin lên nắm chính quyền, đổi thành chính thể dân chủ. CSVN phải rút quân ở Mên về, dự Hội nghị Paris và thỏa hiệp giải pháp Sihanouk lập chính quyền liên hiệp ở Pnom Penh. Đảng CSVN đổi thái độ, quay sang nương tựa và lấy Trung Cộng làm mẫu mực.

- Tại VN, hỏa mù “dân chủ hình thức” được sử dụng trong kế hoạch nối lại bang giao với Hoa Kỳ. Sứ quán VC ở Manila chuyển tới VP.ACTBD thông điệp của trung ương LHTN ở Hà nội cảm ơn lời mời của VP. ACTBD năm trước ; đề nghị VP gửi vé máy bay cho ô. Vũ Xuân Hồng, Tổng bí thư LHTN, qua Manila thảo luận tái lập HĐ tại VN. Tr. Kim phúc đáp rằng lời mời của VP nằm trong khuôn khổ Hợp Bản 17 đã qua rồi. Nếu VN muốn thảo luận việc tái lập HĐ, xin trực tiếp liên lạc với TTK Văn phòng Hoàn Vũ tại Geneva, tr. Jacques Moreillon.

- Ngày 19.12.91, tr. Hoàng Đạo Thúy tổ chức tại Hà nội một cuộc «gặp mặt truyền thống của các HDSVN thế hệ 1945-46» dưới sự bảo trợ của Hội Khoa học Lịch sử VN. Báo chí và truyền thanh truyền hình nhà nước quảng bá tin tức buổi họp mặt, nhắc nhở hư vị hội trưởng danh dự của Hồ Chí Minh và nghị định 1946 thành lập hội - *theo lẽ vẫn còn hiệu lực nếu chế độ Hồ Chí Minh và đám thừa kế xây dựng trên nền tảng pháp lý và tôn trọng pháp luật !*

1992 - Tr. Vĩnh Đào, Chủ tịch HĐTU và BTV, gửi thư thăm hỏi tr. Moreillon và ngỏ ý rằng Phong trào HĐVN sẵn sàng hợp tác với HĐ Hoàn Vũ trong việc tái lập HĐ tại VN.

- Ô. Nguyễn Quang Minh ký một chứng thư trên giấy có tiêu đề (ngụy tạo) Los Angeles Area Council, BSA, cấp huy hiệu Ủy viên Huấn luyện 4 gỗ (ghi bậy là DCC !) cho tr. Hoàng Đạo Thúy. Đồng thời gửi tặng khăn quàng Gilwell với giây đeo 4 gỗ ; nhưng nghe nói bị tr. Thúy hoàn trả, không nhận. Đương sự quảng cáo tầm lum chuyển đi VN sắp tới, kê giá biểu làm đại diện nghiên cứu thị trường hay đặt cơ sở cho các xí nghiệp Hoa kỳ. Đồng thời gửi thư cho tr. Alfred Morin, Giám đốc Quốc tế vụ (thay thế tr. James Sand), đề nghị BSA cấp viện trợ cho lãnh vực thanh niên ở VN để khuyến khích tái lập HĐ. Được BSA thông báo, tr. Jim Sharp, Giám đốc Chương trình, thường trực VP. HĐHV thế tr. Moreillon công xuất, gửi cho tr. Morin bản dịch các văn thư trao đổi giữa VP. HĐHV và HĐTU.HĐVN về nội vụ, khuyên tr. Morin phải rất thận trọng khi giao dịch với ô. Nguyễn Quang Minh. Tr. Morin phúc đáp ô. Nguyễn Quang Minh rằng BSA sẽ giúp đỡ việc tái lập HĐ tại VN khi nào có lời yêu cầu của VP. HĐHV.

- Tr. Moreillon trở về Geneva, gửi thư ngay cho ô. Nguyễn Quang Minh nói rõ là mọi hành động của ông chỉ có tính cách cá nhân, không có một sự ủy nhiệm nào của VP.HĐHV. Văn thư nhấn mạnh thêm rằng VP. HĐHV mong muốn «mọi sáng kiến về VN chỉ được xuất phát từ một nguồn duy nhất là Hội đồng Trung ương HĐVN mà thôi». Tr. Kim Kyu Yong tổng đạt tới ô. Nguyễn Quang Minh quyết định hủy bỏ sự ủy nhiệm đương sự làm Thông tin viên Danh dự cho VP. ACTBD, theo chỉ thị của VP. HĐHV.

- Ô. Đinh Hữu Quyến, tự giới thiệu là cựu tráng sinh, gửi thư đến VP. HĐHV phản kháng việc HĐHV liên lạc với HĐTU. HĐVN. Về sau được biết ô. Quyến là con rể tr. Tôn Thất Dương Vân.

- Tr. Mai Xuân Tý mất ở Canada

1993 - Một Ủy ban Liên lạc lâm thời HĐVN thành lập tại Hà nội dưới sự chỉ đạo của tr. Hoàng Đạo Thúy, triệu tập họp mặt lớn, tung tin rằng nhân dịp đó, nhà nước sẽ công bố quyết định cho phép Hội HĐVN phục hoạt trên căn bản nghị định 1946. Giờ chót, không có quyết định gì cả. Cuộc họp mặt khai diễn như dự trù, nhưng ban tổ chức tiếp nhận chỉ thị miệng : cấm không được nêu vấn đề tái lập hội HĐ nữa. Ban Liên Lạc đành tự giải thể. Tr. Tôn Thất Dương Vân mất ở Saigon ; tang lễ theo nghi thức HĐ do tr. Phan Kim Phụng điều khiển.

- Tr. Vũ Ngọc Hoàn, cựu Phó Hội trưởng, cựu Chủ tịch Ủy ban Yểm trợ các Lực lượng Kháng chiến (lúc sơ khởi, chưa trở thành MTTNGPVN do ô. Hoàng Cơ Minh lãnh đạo), mất ở Pháp.

- CSVN và Hoa Kỳ thỏa hiệp bình thường hóa bang giao. Bước đầu đặt văn phòng đại diện ở hai thủ đô Hà nội và Washington DC.

1994 - Hợp bạn Thăng Tiến 4 tại Le Breuil (Pháp), nơi xuất phát của Tr. Schlemmer qua VN đảm trách công tác thành lập Liên hội FIAS, rồi làm Trại trưởng Bạch Mã. Tr. Nguyễn Văn Thơ xin về hưu dưỡng vì lý do sức khỏe ; Tr. Vĩnh Đào thay thế là Chủ tịch HĐTU và BTV. Tr. Đỗ Phát Hai là Phó chủ tịch ; tr. Mai Quốc Tuấn là TTK ; tr. Nguyễn Phương Túy là Phó TTK. Quyết định lập Phong trào HĐ Trưởng niên. Một tiểu ban gồm các

trưởng Nghiêm Văn Thạch, Lê Trường Thọ và Nguyễn Trung Thoại phụ trách soạn thảo điều lệ HĐTN. Suy cử tr. Trần Văn Thao (cao niên nhất của Phong trào) làm Tiên chỉ (chủ tịch).

- Tr. Moreillon có bà Jocelyne Gendrin, Phó TUV. SDF và Ủy viên World Committee, tháp tùng, hội kiến các tr. Vĩnh Đào, Mai Quốc Tuấn, Nguyễn Phương Túy, trong BTV.HĐTƯ, tại Paris. Tháng sau, phái đoàn BTV do tr. Vĩnh Đào hướng dẫn theo lời mời đến Geneva gặp tr. Moreillon và toàn bộ Ủy viên VP. HĐHV.

- Tr. Kim, VP Trưởng AC.TBD, nhân chuyến qua Hà nội dự hội nghị UNESCO, ghé Saigon tiếp xúc với Đạo Xuân Hòa và các tr. Cung Giũ Nguyên, Trần Văn Lực, Phan Kim Phụng, Nguyễn Duy Thu Lương, Trần Hữu Khuê, v.v. theo chương trình do BTV thu xếp với sự cộng tác của tr. Trần Văn Hợp, Đạo Xuân Hòa. Chương trình thăm viếng sau phần đầu vui vẻ phấn khởi, đã phải đình chỉ ngang vì nhà cầm quyền đe dọa bắt giữ ai tiếp xúc với tr. Kim.

- Khóa Tráng Tunnel Nguyên 2 và Trưởng Huấn luyện Canada được BSA Châu Orange County yểm trợ tại Trại Lost Valley, do Ban HL. HĐ Canada chủ trì. Trại trưởng là tr. Vĩnh Đào ; tr. Lê Phục Hưng là Khóa trưởng. Lần đầu, tr. Nguyễn Tấn Đệ, ủy viên BSA đứng trong thành phần Ban Tổ chức trại, trực tiếp cộng tác với HĐTƯ. HĐVN. Ô. Nguyễn Quang Minh từ nhà riêng ở ngoại ô Los Angeles, điện thoại tới trại nói đã tố cáo với Trung ương BSA (Houston) HĐVN «hội họp chính trị» trong rừng, gay gắt to tiếng và dằn lời trách mắng tr. Lê Phục Hưng. Các trưởng hiện diện rất ngạc nhiên trước thái độ khúm núm có phần e dè của tr. Lê Phục Hưng lúc trả lời điện thoại ô. Nguyễn Quang Minh.

- Phát giác bất ngờ do tài liệu tr. Tôn Thất Hy thu thập : Bằng Rừng ô. Nguyễn Quang Minh sao chụp gửi đi để phô trương không phải là Bằng Rừng Gilwell ! Giáo phái Nazarene cũng xác nhận không hề bổ nhiệm ô. Nguyễn Quang Minh làm mục sư bao giờ ! Giáo phái đã mượn ông làm thông ngôn, hướng dẫn 2 mục sư Nazarene qua VN thăm dò khả năng truyền giáo mà thôi.

- Tr. Phan Kim Phụng qua Đức và Pháp thăm thân nhân, tiếp xúc nhiều lần với tr. Vĩnh Đào và tr. Nghiêm Văn Thạch. Cuộc tiếp xúc với VP. HĐHV và tr. Moreillon ở trụ sở Geneva do tr. Vĩnh Đào thu xếp, không thành tựu vì tr. Phan Kim Phụng thiếu chiếu khán tái nhập cảnh Pháp quốc.

1995 - Tang lớn trong HĐVN : tr. Trần Văn Khắc, Chủ tịch Sáng lập, tạ thế tại Ottawa (Canada), hưởng thọ 93 tuổi. Trong chúc thư, Trưởng dành một ngân khoản 2.000 Gia-kim (C\$) cho quỹ HĐTƯ. Hiện kim trao sau tang lễ cho tr. Lê Phục Hưng ; qua nhiều thời gian nhắc nhở hối han cả từ phía gia đình của tr. Khắc, mới được gửi nhập quỹ BTV. BTV quyết định lấy ngày 01.7 hàng năm là «Ngày Trần Văn Khắc » để ghi nhớ công ơn của Trưởng đối với Phong trào. Đặt ra huy chương Bắc Đẩu và Bách Hợp ; huy chương Bắc Đẩu đầu tiên truy tặng tr. Trần Văn Khắc.

- Sau đó, đến lượt tr. Trần Văn Đường và tr. Phan Như Ngân mất ở Hoa Kỳ. Rồi tr. Hoàng Đạo Thúy qua đời ở Hà nội. Tang lễ do quốc hội đứng tổ chức vì tr. Thúy, đảng viên CS, ngoài các chức vụ quân sự, đã từng là đại biểu ở quốc hội.

- CSVN và Hoa Kỳ thỏa hiệp bình thường hóa bang giao. Đặt văn phòng liên lạc ở Hà nội (USA) và Washington DC (CSVN) ; chuẩn bị bổ nhiệm đại sứ.

1996 - Đầu năm, họp bạn Thăng Tiến 5 tại Sydney, do tr. Nguyễn Văn Thuật và CN Úc phụ trách tổ chức. Tr. Chủ tịch Hội đồng HĐHV (World Committee), nhận lời tới cất bằng khai mạc họp bạn cùng với Hội trưởng HĐ Úc và ngủ một đêm ở trại. Tr. Kim (VP.ACTBD) cuối trại tới thảo luận công việc với tr. Vĩnh Đào, hội kiến các tr. Mai Liệu, Nghiêm Văn Thạch, và dự lễ bế mạc. Tr. Nguyễn Văn Thuật trở nên Phó chủ tịch II trong BTV.

- BTV quyết định bổ nhiệm một số Ủy viên Liên lạc để tăng cường giao dịch với các CN và đơn vị ở Hoa Kỳ (không có hệ thống toàn quốc). Các tr. Mai Liệu, Nghiêm Văn Thạch, Nguyễn Trung Thoại, được mời làm Cố vấn. Chia lãnh thổ Hoa Kỳ thành 6 Miền, tổ chức bầu cử đại diện Miền.

- Huy hiệu HĐVN cải sửa, gồm bông Bách Hợp màu đỏ, ở giữa một vòng tròn kết bằng sợi giây màu đỏ có nút dẹp nổi hai đầu giây ở phía dưới. Bỏ lá Tam Diệp là huy hiệu riêng của Nữ HĐ, vì từ cuối thập niên 80, HĐHV thể hiện giáo dục liên hợp nam nữ. HĐVN là thành viên Phong trào HĐHV có nam có nữ ; nữ trưởng và nữ đoàn sinh khởi lập hệ thống riêng để ký danh với Tổ chức Nữ HĐ Thế Giới (còn chủ trương biệt lập).

1997 - Tr. Ngô Thế Tân mất ở Pháp. Vì tr. Trần Văn Thao trở về quốc nội hưu dưỡng, Văn phòng Liên lạc HĐTN tham khảo ý kiến, rồi suy cử tr. Mai Liệu là Đồng Chủ tịch Phong trào Trưởng niên. Tuy nhiên cuộc sống ở quê nhà không ổn thỏa, nên sau vài tháng tr. Trần Văn Thao lại trở về Hoa Kỳ, hiện định cư ở California.

1998 - Họp Bạn Thăng Tiến 6 tại Virginia, gần Washington DC, do tr. Võ Thành Nhân và các trưởng Miền Đông Hoa Kỳ phụ trách tổ chức. Tr. Phạm Bá Thăng tổ chức họp mặt cựu Đông Thành ở trại, có cựu tr. Phạm Quang Chánh nguyên ở Đạo Nhà Bè rồi Đông Thành, từ Pháp qua.

- ĐHD bầu cử chủ tịch Phong trào và BTV nhiệm kỳ mới. Không ai ứng cử ; 3 vị được đề cử : tr.Vĩnh Đào, tr.Nguyễn Văn Thuát, tr.Lê Phục Hưng. Kết quả tr.Thuát được 1 phiếu ; tr. Hưng 4 phiếu ; phiếu còn lại (39/44) dồn hết cho Tr. Vĩnh Đào, tái cử. Tr.Tôn Thất Hy được tr. Vĩnh Đào mời làm Cố vấn. Lập Ban Cố vấn (tổng cộng 4, không kể tr. Nguyễn Văn Thơ, Cố vấn danh dự) của BTV, với tr. Mai Liệu là Trưởng ban. Hội nghị Trưởng niên chấp nhận Qui Ước và Nội lệ Phong trào Trưởng niên HĐVN.

- Ngày Trần Văn Khắc (01.7) trở nên Ngày Truyền Thống để nhắc nhở và cổ xúy sự phát triển những truyền thống cao đẹp của Phong trào, mà Tr. Trần Văn Khắc là một tiêu biểu.

- Tr. Vĩnh Đào, có tr. Nguyễn Tấn Đệ phụ tá, dự hội nghị AC.TBD ở Hongkong. Tường thuật của tr. Vĩnh Đào về hoạt động HĐVN sau 1975, có kèm phim Thăng Tiến 6 với lời dẫn giải, được nhiệt liệt hoan nghênh. Tr. Kim cho hay kể từ nay, HĐVN khôi phục vị trí cũ trong Phong trào AC.TBD, sẽ được mời tham gia mọi hoạt động chung. Tr. Kim yêu cầu HĐVN chuẩn bị phái đoàn đại diện dự Họp Bạn Hoàn Vũ sắp tới ở Thái Lan.

- Tr. Phạm Bá Thăng phổ biến một lá thư đề ngày 05.10, do 9 người ký tên. Bốn vị không đứng trong hệ thống HĐTƯ và phong trào Trưởng niên HĐVN, gồm ôô.Trương Dư A, Nguyễn Ngọc Ấn, Nguyễn Minh Mẫn, Phạm Văn Thạch. Một ở Canada - a. Lã Mạnh Hùng - đã tự ý ghi danh đơn vị Montréal với HD Thế Tục, không đứng chung hội (Công giáo) với CN trong Tổng Hội HD Canada và không nhìn nhận thẩm quyền của CN Trưởng. 4 còn lại là các tr. Lê Phục Hưng (LDTrưởng ở Toronto, Canada), Nguyễn Mạnh Hà, Trần Như Hùng (Úc), Phạm Bá Thăng (Hoa Kỳ). Lá thư buộc tội ở HĐTƯ (BTV) có tình trạng thiếu lành mạnh và dân chủ (nhưng không nêu bằng chứng – kèm thêm hồ sơ tố cáo bậy CN Pháp là «hội ma»), đề nghị lập một ủy ban đặc nhiệm soạn thảo thể thức, rồi bầu cử lại BTV ! Luận cứ chủ quan, thiên lệch và chứa đựng mâu thuẫn, khác với phong cách HĐVN, không phù hợp với tập tục lâu năm trong việc thay đổi cấp trung ương, khiến cho không ai hưởng ứng. Tuy nhiên, nhân dịp, BTV ủy nhiệm tr. Võ Thành Nhân lập một ủy ban nghiên cứu, lâm thời đề nghị chỉnh bị thể thức bầu cử.

- Tr. Phan Kim Phụng mất ở Saigon.

1999 - Tháng 4 dl., ủy ban Nghiên Cứu Bầu Cử phúc trình các nhận định và đề nghị, căn cứ trên sự thấu thập ý kiến cả trên mạng lưới điện thư quốc tế.

- Các diễn đàn chung của HĐVN trên mạng lưới điện thư quốc tế bị nhiều kẻ xấu mạo danh HD hay cựu HD, chen vô để phổ biến lời khiêu khích, xuyên tạc, chỉ trích vô căn cứ, mong gây chia rẽ, hoang mang ; thậm chí có kẻ ngang nhiên ngổ lời nham nhở, chọc gheo một nữ trưởng. Chiến dịch tấn công tới tấp và liên tục hệ thống HĐVN hải ngoại – không hiểu có bàn tay bí mật chỉ huy hay không – lần này cũng thất bại sau khi Phong trào đặt biện pháp thanh lọc các diễn đàn HD, và tự trung, những kẻ manh tâm phá hoại trước sau đều không đạt kết quả nào cả.

2000 - Họp mặt Trưởng niên và các đơn vị trẻ ở San José, California, kỷ niệm 70 năm HĐVN. Phát hành cuốn kỷ yếu 70 Năm HĐVN do các Tr. Mai Liệu, Nguyễn Trung Thoại, Trần Anh Tuấn, biên soạn và sao lục, có đủ hình ảnh và bài hồi tưởng về các Trưởng lớp tiên khởi.

- Tr. Trần Trung Du mất ở Saigon.

- ĐHD bất thường ở San José yêu cầu Tr. Vĩnh Đào và BTV lưu nhiệm đến kỳ Họp Bạn Thăng Tiến 7, sẽ tổ chức ở địa phận Houston, Texas, năm 2002 và do tr.Lương Hoàng Nam, UV Liên Lạc, nhận ủy nhiệm tổ chức.

GHI CHÚ : Tài liệu này do tr. Nghiêm Văn Thạch sơ thảo căn cứ theo các ấn phẩm và các chứng nhân ở quốc nội cũng như hải ngoại, đã được các Trưởng Mai Liệu, Vĩnh Đào, Nguyễn Trung Thoại, duyệt và bổ túc. Hiệu đính lần chót tháng 12, 2001.